Levé
a tanyáról

„Kiskunfélegyházától nyolc kilométerre levő kis tanyasi iskolába járunk. Sokáig nagyon nehéz körülmények között tanultunk és éltünk. Aztán jött a segítség, innen is, onnan is, kommunista vezetőktől, szocialista brigádoktól, a társadalomtól. Mi — kis, tanyasi iskolások — tulajdonképpen a párt jó és helyes politikájának köszönhetjük, hogy sok olyan dolgot kaptunk szocialista társadalmunktól, amiről például a világon rengeteg gyermek nem is álmodhat. Amit most leírtunk, az országos szinten nagyon kicsi dolog, de mi úgy gondoljuk, hogy hazánkban sok iskola van, amelyik ilyen hasznos dolgokkal gazdagodott. Ezeket olyan embereknek köszönhetjük, akik a párt XII. kongresszusán tanácskoznak.

Elsoroljuk tehát, hogy mi mindent kaptunk:

A Geofizikai Kutató Csoport öt főből álló brigádja ingyenes országjárásra egy autóbuszt adott, és így megnézhettük Kecskemét, Kiskunhalas, Szeged, Kiskörös, Dunaföldvár, Soltvadkert, Csongrád és végül Budapest nevezetességeit.

Nyáron Soltvadkerten nyaraltunk, a Petőfi tónál tíz napig teljesen ingyen látott bennünket vendégül az MHSZ üdülője.

A szolnoki Kőolajipari Vállalattól kaptunk egy feleslejtezett gépkocsit, amit a MALÉV Járműjavító Műhely — a szocialista brigádok összefogásával — újjávarázsolt: mikrobusz lett belőle. Azóta „Iskolabusz" felirattal szállítja a tanyai embereket és a kisdiákokat.

A Lenin tsz műanyagpadlóval borította be termeinket, és hintákat szereltek fel iskolánkban, most pedig hidroforházat készítenek.

Iskolánknak eddig nem volt iható vize. Ebben is segítettek a Kőolajipari Vállalat kommunistái. Fúrtak egy 42 méteres kutat, a vízvezetékszerelés most folyik. Ebben a munkában segítenek a dunaújvárosi IKV kommunistái is.

Kérésünkre a Hídépítő Vállalat elhatározta, hogy épít egy 4×8 méteres medencét, s ebben majd megtanulunk úszni.

Még számtalan dolgot fel tudnánk sorolni, amit iskolánk a szocialista társadalomtól kapott. Ezért elhatároztuk, hogy — erőnkhöz képest — megünnepeljük a XII. pártkongresszust. A bugaci erdészettől kaptunk 100 darab facsemetét. Ezeket elültetjük és gondozzuk. Ezenkívül két napot felajánlunk a minket segítő vállalatoknak, hogy ott erőnkhöz képest dolgozzunk, kitakarítjuk és megszépítjük a vállalat területét.

Jó volna, ha az ország többi általános iskolája is hasznos munkával köszönné meg a gyárak, üzemek kommunistáinak, szocialista brigádtagjainak, amit értük tettek!

Őszinte tisztelettel és hálával kíván a kongresszusnak jó munkát a Kismindszent úti Általános Iskola tizennégy tanulója és nevelője.

Kiskunfélegyháza, 1980. február 21.

Kalocsai András iskolavezető tanító Bartucz István, Bartucz Julianna, Varga Dávid, Kalocsai András, Csenki Ildikó, Csenki Zoltán, Varga Attila, Szepesi Lajos, Tóth Lajos, Tóth Zsolt, Tóth Anikó, Tóth László, Tóth Sándor, Tóth István.

A GYEREKEKET VÁLASZTOTTÁK

A Sziklai brigád.
Nevüket néhány
hónappal ezelőtt
legfeljebb csak
szűkebb környezetük
ismerte.
Ma már fogalomként
emlegetik őket.
Jelképpé váltak.
A jövőnkért
felelősséget érzők,
a közös célokért
sorompóba lépők,
a közös munkával
hatalmas városokat
formálók,
az új iskolákat,
óvodákat teremtők
jelképévé...

MILLIÓK 420 PERC ALATT

Lábunk alatt remeg a föld. Nehéz levegő fojtogatja torkunkat. A felhevített, folyékony vas pattogó szikrákat lövellve csorog az öntőformákba. A Magyar Vagon- és Gépgyár Vörös Csillag Gépgyárának vasöntödéjében az emberek gyakorlott mozdulatokkal végzik munkájukat. A gépek engedelmesen végrehajtják a kapott parancsokat.

Semmilyen jel nem árulkodik arról, hogy itt dolgozik az a néhány ember, akinek elhatározása az egész országot fellelkesítette, hogy az MSZMP XII. kongresszusa tiszteletére meghirdetett munkaverseny forrásánál vagyunk, a Sziklai Sándor Szocialista Brigád munkahelyén.

JÁTÉK A SZÁMOKKAL

— Mi adta az ötletet a felhívásukhoz? — kérdezem Rácz Imrét, a brigád vezetőjét.

— Csaknem húsz éve alakult meg a brigádunk — kezdte. — Sok kitüntetést, elismerő oklevelet kaptunk, jó a hírnevünk. Éppen ezért, úgy gondoltuk, hogy tőlünk mindenki többet vár, mint másoktól. Sokat töprengtünk, mivel köszönthetnénk méltóképpen, egyszerre hazánk felszabadulásának harmincötödik évfordulóját, és az MSZMP XII. kongresszusát. Nem elégedtünk meg valami szokványossal, többet szerettünk volna. Törtük a fejünket, játszadoztunk a két számmal, s egyikünk — hogy, hogy nem — összeszorozta őket. Az eredmény 420! Ez a mennyiség — ha percekben számoljuk — éppen hét óra. S megszületett az ötlet: legyen 7 órás egy-egy kongresszusi nap és felszabadulási műszak. Úgy gondoltuk, ha az ország minden szocialista brigádja csatlakozik hozzánk, és munkaidején túl egy szabad szombaton még hét órát dolgozik, sokat segíthetünk a népgazdaságnak. Ötletünket megírtuk Kádár elvtársnak, és reménykedtünk. Aztán rövidesen megtudtuk: tervünket jónak találták, felhívásunkat közzétették. Hát így történt...

SOK MÉG A TENNIVALÓ

A brigád nyolc tagja az első perctől kezdve egyetértett abban, hogy e négyszázhúsz percnyi munkáért járó bért a gyermekintézmények fejlesztésére, építésére ajánlják fel.

— Miért éppen a gyerekeket választották? Miért éppen a bölcsődék, óvodák, iskolák segítésére szánják a pénzt?

— Tavaly ünnepeltük a gyerekek évét. Úgy gondoltuk, nem szabad abbahagyni! Hadd legyen minden esztendő a gyerekeké, hiszen van még bőven mit tenni értük. Annál is inkább, mivel brigádtagjaink a saját bőrükön érzik, hogy még mindig kevés a gyerekintézmény. Egyikünk helyhiány miatt nem tudta bölcsődébe adni a gyerekét, ezért folyton idegeskedik. Egy másik tagunk fiát a lakásuktól távoli iskolába vették fel, így örökké retteg, nem történik-e baja a gyereknek az utazások során. Sok iskoláról hallottunk, hogy nem a legjobb körülmények között tanulnak a gyerekek, zsúfoltak a tantermek. Úgy gondoltuk, miért ne segítsünk mi is, ha tudunk...

LEVÉL A MIKI EGÉR ŐRSTŐL

A Sziklai brigádhoz országszerte csatlakoztak a szocialista brigádok. Vállalásuk híre eljutott határainkon túlra is. Szovjet, bolgár, csehszlovák, lengyel és NDK-beli munkáskollektívától több száz levél érkezett címükre, köszöntő és köszönő szavakkal vagy buzdításként.

— A fővárosban és a megyeszékhelyeken folyószámlát nyitottak a kongresszusi nap, illetve a felszabadulási műszak alatt végzett munkáért járó összegek befizetésére — mondja Rácz Imre.

Előzetes számítások szerint mintegy öt-hatszáz millió forint gyűlik így össze. Jelentős summa! Ráadásul annak az értéke, amit ezeken a napokon termelnek a szocialista brigádok, több milliárd forintot jelent.

Lesz a munkaversenynek közvetlenül lemérhető eredménye, ám akad majd olyan is, amit első pillantásra észre sem veszünk. Csak évek múltán mutatkozik meg. Akkor, amikor a mai gyerekek már felnőttként dolgoznak.

Itt van például egy levél, amit a brigád vezetője féltve őriz az aktatáskájában:

„Mi, a 3462-es számú Sziklai Sándor Úttörőcsapat Miki egér őrsének tagjai vagyunk. Szeretnénk csatlakozni a munkaversenyhez. Vállaljuk, hogy az órákra rendszeresen készülünk, segítjük egymást a tanulásban, mert a nyolcadik osztályt együtt akarjuk elvégezni. A 4+1 akció keretében két alkalommal 420 percet dolgozunk iskolánk szépítéséért, az utcai parkok rendbetételéért." (A levél alján tizenhárom aláírás sorakozik.)

MUNKÁS-SZÍVVEL

Reng a föld, fojtogat a levegő, szikrát vet a hömpölygő, izzó vas, nehéz mázsák súlyától csikorog a daru lánca. Itt születnek a hatalmas gépjárművek alkatrészeihez az öntvények.

És itt, valamint az ehhez hasonló, nehéz levegőjű, zajos, poros munkahelyeken születnek az olyan nagy dolgok, amit csak munkás szívvel, kommunista akarattal, a jövő generációjáért érzett felelősséggel lehet elhatározni, kimondani és meg is valósítani!

Bőcs Ferenc

Fotó: Szalay Béla

A derű PILLANATAI

Milyen csodálatos!
Felemelem
ezt a kis masinát,
elkattintom...
és a pillanat emléke
megmarad.
A mostani és a régebbi
őrsi krónikánkban
mennyi, de mennyi
kedves pillanatot
örökítettem meg!
Vidámat is,
komolyat is.
Magam sem tudom,
hogy mi az oka,
de bármelyiket
vesszük elő,
egyszeriben
jókedvünk kerekedik.
Emlékszem
az egyik képre, amelyet
akkor készítettem,
amikor
az akadályversenyen
kiestünk.
Micsoda
búval bélelt
arcok vannak rajta!
És mégis...
valahányszor
a kezünkbe kerül,
hát csak nevetünk.
„Milyen jó képet
csináltál rólunk!"
— mondják nekem.
Egyszer jót,
máskor gyengébbet.
Ám mindegyik őrzi
az úttörőélet
derűs pillanatait.

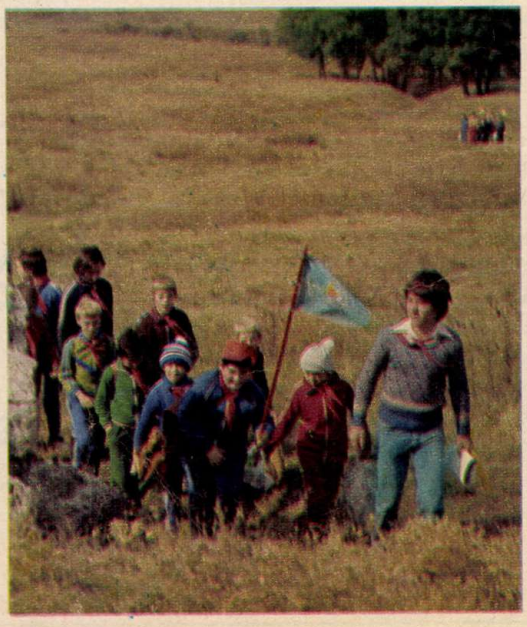

Előttünk a nagy krónika, a Pajtás öt bekötött évfolyama. Telis-tele emlékekkel... Közös élmények ezek. A tiétek, meg a miénk is.

Melyek voltak a legszebbek, a legemlékezetesebbek, a legderűsebbek? Kinek ez, kinek az!

Például a diplomatatáska. Öt évvel ezelőtt, a XI. pártkongresszuson adtuk át a küldötteknek. Ígéretek voltak benne, s ezeket – ahogy tudtuk – teljesítettük. Kéréseket is tettünk a táskába. Ahogy a társadalom tudta – teljesítette! Sokat kaptunk. A gyermekévben és azon túl is...

Például egy város – a Balaton partján. A mi Zánkánk! És nemcsak város, hanem „világváros" is, hiszen minden nyáron szerte viszik hírét az itt táborozó külföldi gyerekek. Vannak utcái és terei, kicsi folyója és múzeuma, sportpályája és képtára, víztornya és kikötője...

Például egy torta. Úttörőparlamenti sütemény. Nemcsak ettől a tortától olyan jó a szájízünk, hanem attól is, hogy az elmúlt öt évben egyre több szót kaptak a gyerekek! Önkormányzat, házirend... kötelességünk is, hogy beleszóljunk, hiszen a mi ügyünk! A zalaegerszegi úttörőparlament iránytűje nyomán indultunk és eljutottunk a debreceni úttörőparlament hétszínű virágjához. Ezek segítik a mi munkánkat, vidám módszereket adnak a komoly feladatokhoz...

Például a vándortáborok. Az elmúlt években szerettük meg ezt a barangolást igazán! Fáradságos ugyan, de megéri. Csodálatos a mi hazánk, érdemes megismerni...

Például az úttörő-olimpia. Micsoda versenyek! Micsoda izgalom! És a felnőtt sportolók között egyre többen vannak, akik első sportsikereiket éppen az úttörő-olimpiákon vagy a Pajtás-kupákon aratták.

Például egy idős bácsi mosolya. Milyen öröm derűt varázsolni egy megfáradt arcra! S milyen kevés kell ahhoz, hogy így legyen! Csak egy kis gondoskodás, fáradság, figyelem... Néha elég néhány kedves szó!

Például egy dal, vagy egy tánc. Nem kell ahhoz művésznek lenni, hogy örömet szerezzünk magunknak és másoknak. S milyen jó érzés felfedezni és megőrizni a régi néphagyományokat.

Például egy nyaklánc, egy kendő, egy játék. Mi készítettük, a szolidaritási bazárra. Valaki megvette, pénz adott érte, s a sok forintból nagy összeg jött össze. Mi lesz vele? Lesz belőle gyógyszer, takaró, füzet... és talán tej meg kenyér azoknak, akiknek alig jut ebből!

Például egy új iskola. Egy csodás úttörőház. Egy felavatott sportpálya. Egy fasor, amit mi ültettünk. Egy sír, amire mi hordunk virágot. Egy gyár, ahol mi is segítünk. Egy KISZ-szervezet, amellyel barátságot kötöttünk. Egy őrsi búvóhely, magunk rendeztük be...

Például... De sok lenne még a példa!

Folytasd te a sort!

A derű PILLANATAI

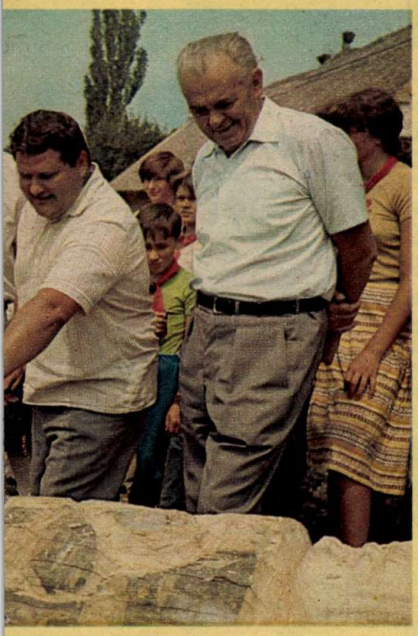

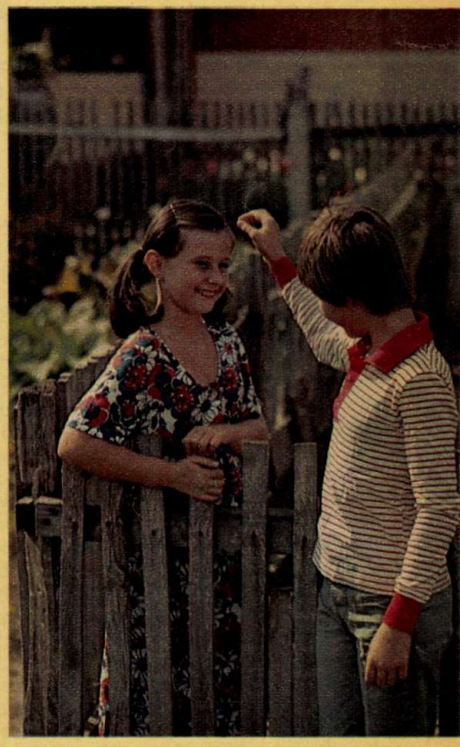

POSTAFORDULTÁVAL

SPORTOLÓ GYEREKEK

(VITA)

A közelmúltban két írásunkban is foglalkoztunk az élsportoló gyerekek helyzetével. A „Gyermekkori rabiga?" című cikkünk és az ugyancsak ezzel a témával kapcsolatos „kerekasztal" beszélgetés nyomán egyremásra érkeznek olvasóink levelei a szerkesztőségbe. Ezúttal a gyerekek véleményéből adunk ízelítőt.

SEMMIT SEM MULASZTOTTAM

Dunaújvárosban lakom, már másfél éve kajakozom. Én úgy érzem, hogy az eltelt másfél év alatt semmit nem mulasztottam. Sőt! Minden évben egyhetes vízitúrán veszünk részt, és így hazám nagy részét megismerem. Ezen kívül minden hétvégén versenyzünk az ország legkülönbözőbb pontjain. Ráadásul egész nap a levegőn vagyunk. A természet a szemünk láttára változik meg. Én nagyon szeretem a sportot. Nekünk az edzőnk mindig ezt szokta mondani: „A kajak-kenu a huszonévesek sportja. Nektek egyelőre az a dolgotok, hogy lelkesen és becsületesen járjatok edzésre. Ha ezt megteszitek, a sok munka meghozza a gyümölcsét." Szerintem én ezt megtettem, és remélem, a jövőben is meg fogom tenni. Minden szabad időmet a pihenésre, és a sportolásra használom fel.

Lehoczky Csaba
Dunaújváros

NEM ÉRI MEG

Nemrégen nagyon szép és igazán művészi értékű sportgimnasztikai gyakorlatokat láttam Zánkán. Előadóik 10—12 évesek lehettek. Csak csont, bőr és izom volt rajtuk. Gyönyörködtem bennük. Akkor eszembe se jutott, hogy vajon milyen az ő magánéletük. Megismerkedtem egy ilyen sportoló kislánnyal. Dicsértem színvonalas gyakorlatát. Ő mesélt hasonlóakat, mint ami a „Gyermekkori rabiga?" című cikkben volt. Azt mondta, most már megszokta a nagyon kemény edzéseket. Életelemévé vált, de ha ma kellene elkezdenie, nem vállalná. Azt is említette, hogy nagyon-nagyon kell szeretni azt a sportágat, amit csinál, ahhoz, hogy ne hagyja abba.

Osztályunkban többen azt vallják, hogy nem éri meg ilyen fiatalon túlhajtani magunkat az érmekért. Ők is sportolnak, de nem akarnak világcsúcsokat felállítani. Nem tudjuk elképzelni, hogy csak a sportnak éljünk és emiatt ne járjunk szórakozni, ne vegyünk részt a közösségi munkában. Egész évben hajtás az életük az ilyen gyerekeknek, s csak legfeljebb kétszer-háromszor bizonyíthatják tudásukat.

Felvetődött közöttünk a kérdés: milyen ember lesz az ilyenekből? Sokak szerint ez nem tesz jót a jellemüknek, mert ha majd elmúlik ez a „csodagyerek" korszak, vagy amikor már nem lesz olyan csodálatos a teljesítményük, több kudarc éri őket. Eddig mindig töretlenül haladtak felfele, de ez a vonal megtörik. Lehet, hogy nem fogják tudni elviselni a sikertelenséget. Volt azonban egy másik csoport, akik azt mondták: közöttük is vannak „jó fejek". Olyanok, akik nem éreztetik folyton azt, hogy ők már milyen „híresek". S ha felnőnek, ugyanolyan emberek lesznek, mint azok, akik „igazi" gyerekkort éltek. Egyben azonban megállapodtunk: mi nem tudnánk ezt a „munkát" vállalni.

Dienes Katalin
Eger

TÖBBET A VÍZBEN

„Gyermekkori rabiga?" Olyan kérdés ez, amit érdemes megvitatni. Én is sportolok, röplabdázom. Amikor az edzőnkkel legelőször találkoztunk, ő megmondta, hogy ha nagyon elfáradunk, szóljunk. Természetesen jól megdolgoztatott minket, de csak képességeinknek megfelelően. Azokról a gyerekekről, akik reggel, este edzésekre járnak, az a véleményem, hogy a gyerekkori élményekből kevés jut nekik. Igaz, hogy sok várost látnak, és érmeket szereznek. De ez nem minden. A mi osztályunkba is jár egy gyerek, igen eredményes úszó. Az osztályzatain ez meg is látszik. Nem azt mondom, hogy bukásra áll, de nem a legjobb tanuló. Persze, erről nem tehet, hiszen többet van a vízben, mint a szárazföldön.

Nem ítélem el az ilyesmit, de szerintem egy fejlődő gyereknek nem így kell élnie. Mégiscsak más, ha a sportoló reggel nyugodtan alszik, délelőtt tanul az iskolában, ebéd után elkészíti a házi feladatát, és utána megy edzésre. Akár mindennap.

Szabolcsi Andrea
Nyíregyháza

„TANÍTVA TANULTAM"

GEDÓ GYÖRGY

A hetvenes évek elején Gedó György volt a szorítók világában a papírsúly koronázatlan királya. Csodálták páratlan eleganciáját, irigyelték szemmel követhetetlen gyorsaságát, virtuóz technikáját, mértani pontosságú, kemény ütéseit. 1969-ben és 1971-ben Európa-bajnoki aranyérmet szerzett, majd egy évvel később olimpiai bajnok lett Münchenben.

Egy bokacsonttörés miatt azonban három és fél esztendeje búcsúzásra kényszerült. Eltűnt a „reflektorfényből", de néhány hónapja ismét megjelent a Vasas színeiben és újra győzelmet aratott.

– Hogyan telt el a legutóbbi három és fél év!

– Edző voltam, gyerekeket tanítottam az ökölvívás szépségeire. Huszonnégy éve öklözöm, úgy érzem, volt mit átadnom. Közben könnyített edzésmunkát végeztem, tanítva tanultam. Javult a sérülésem is, végül teljesen meggyógyult a lábam. Nagyon bántott, hogy a magyar ökölvívás mélypontra jutott. Elhatároztam, hogy a lehetőségeimhez képest megpróbálok segíteni, és ismét versenyezni kezdtem.

– Vágyai?

– Harmincegy éves vagyok. Érzek magamban annyi erőt, hogy eljussak az olimpiára. Egyelőre ez a legfőbb célom.

– Mi a véleménye Carter bojkott javaslatáról?

– Az olimpiát nem lehet politikai célok elérésére felhasználni. Bízom abban, hogy ezt az őrült tervet minden józan gondolkodású sportoló elveti és megveti.

Gedó György tehát visszatért. És vele visszatért a remény is: talán hagyományaihoz méltó szerep jut majd a moszkvai olimpián a magyar ökölvívósportnak is.

B. F.

Fotó: Sz. B.

a Szegedi utcai iskolában egyik alapító tagja volt az első úttörőcsapatnak. 1948-ban részt vett a Csillebérci Úttörő Nagytábor építkezésén.

Felsőbb iskoláit Szegeden, a Gép- és Villamosipari Technikumban végezte, ott szerzett technikusi oklevelet. De első munkahelye az ország másik felén, a veszprémi Fémfeldolgozó Vállalatnál volt. Apa se tartozott soha a pálya szélén álló drukkerek közé. A középiskolában DISZ-tag, ifjúsági vezető, később párttag lett. Az 1956-os ellenforradalom idején pedig a „pufajkások" csapatában, a Budapesti Karhatalmi Ezred kötelékében harcolt a munkáshatalomért.

Ő is makói ember, nyakas, akárcsak nagyapa. Technikusként talán nyugodtabban élhetett volna, mint mérnökként, de hajtotta a kíváncsiság, s az egyetemen villamosmérnöki vizsgát tett.

A világjáró

Apa, amikor nagyapával a forradalmi tetteknek számító dolgokról beszélget, mindig megemlíti az Egészségügyi Orvosi Műszaki Intézetet, ahol abban az időben dolgozott, amikor megkezdődött az egészségügyi intézmények műszaki fejlesztése. Harminc új kórház épült az országban. Sok ezer gyermek, felnőtt életét mentették meg, hiszen létrehozták az intenzív osztályokat, megszervezték. a műveseállomásokat, amelyek segítségével olyanok is tovább álmodozhattak a jövőről, akikről azelőtt az orvosok lemondtak.

Amikor látta, hogy a műszaki dolgok mellett a gazdasági ügyekre is jobban oda kell figyelni, közgazdász vizsgát tett. Most a MEDICOR Műveknél dolgozik, a nemzetközi kapcsolatok főosztályát vezeti. Azt is mondhatnám, hogy az orvosi műszerek nagykövete. Mert apa világjáró. Vagy csomagol, vagy úton van. Egyik héten Málta szigetén tárgyal, másik héten Jugoszláviában, Bulgáriában vagy Finnországban, de járt már Iránban, Egyiptomban és Columbiában is.

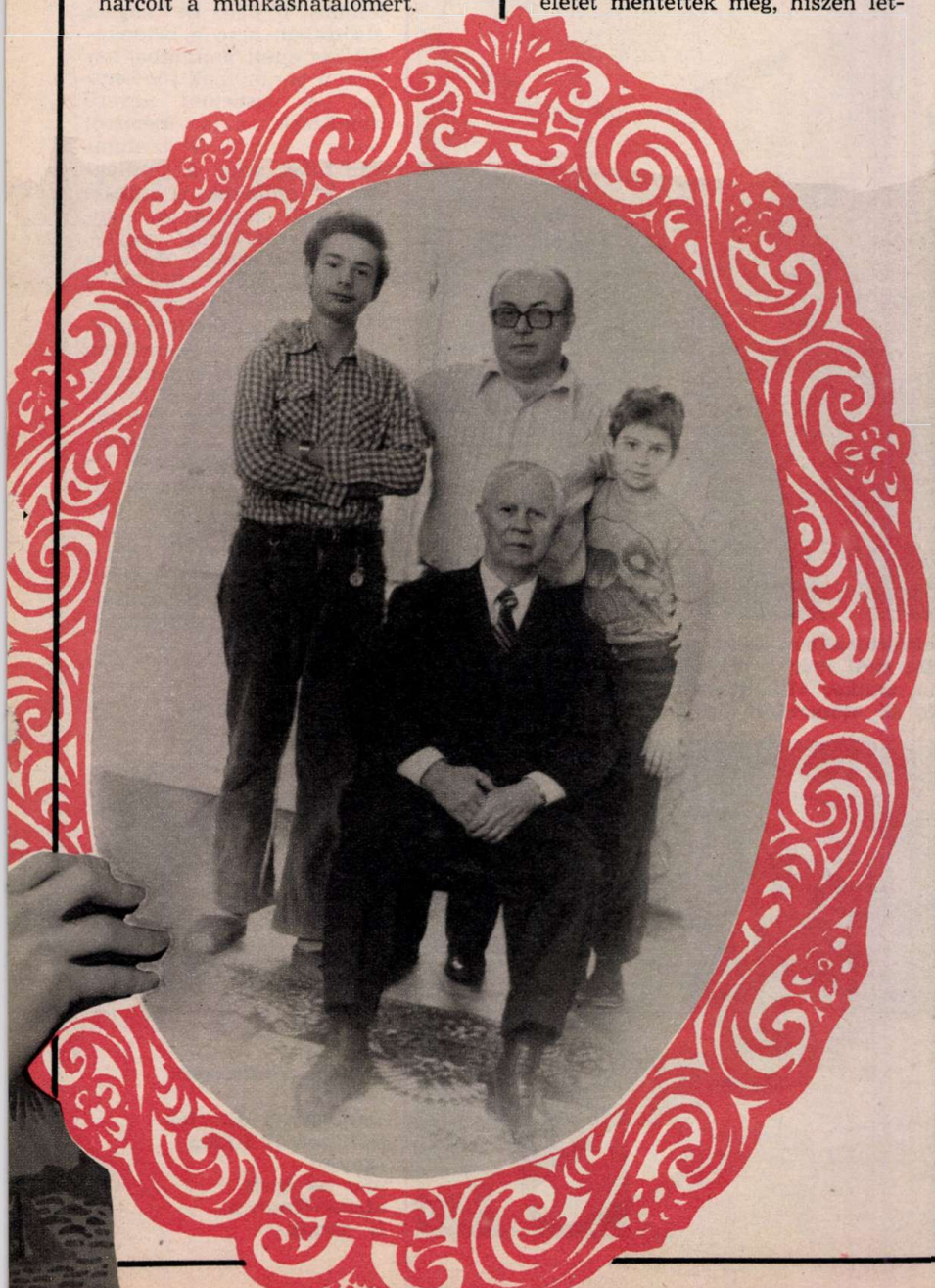

Figyelmes és hallgatag

Figyelmesnek Andrist, az öcsémet nevezik szüleim. Az iskolában azonban rövidre nyírt haja miatt Süninek becézik. Hallgatag én vagyok. Mégpedig azért hívnak így, mert apa szerint órákig el tudok ülni mozdulatlanul az asztal mellett.

Andris tizenegy éves, én a tizenötödikbe léptem. Féllábbal még a 45-ös számú Teleki Blanka Úttörőcsapatban vagyok, féllábbal pedig a szakközépiskola KISZ-szervezetében. Elektroműszerésznek készülök, minden háztartási gépet megjavítok, vagy „elrontok". Az öcsém még a nagy választás előtt áll. Annyi mesterséget tud magának, amennyi hét van egy évben. Legutóbb például kukás akart lenni, mert elfogta a kíváncsiság, hogy a nagy hasú kocsi hogyan szippantja ki a szemetet a kukákból, úgy, hogy egy maréknyi se marad benne.

Andris a Figyelmes becenevet azért kapta, mert még a gondolatainkat is kitalálja. Ha anyunak fáj a feje, már viszi is a gyógyszert, ha én egy csavarhúzóra gondolok, ő máris kutat a szerszámosládában. Becsüljük egymást, mert mindketten érdeklődünk a technika iránt, mindketten Boney M, és Szűcs Judit-rajongók vagyunk.

Akárcsak nagyapa és apa, mi is elvállalunk minden munkát, ha valahol segíteni kell, ha valakinek örömet szerezhetünk vele.

Lejegyezte: Faragó Györ

Fotó: Gaál Zolt

Az országgyűlés tavaszi ülésén a képviselők megvitatták és elfogadták az atomenergiáról szóló törvényjavaslatot. A törvény kimondja: „A Magyar Népköztársaságban az atomenergia csakis békés célokra alkalmazható. Tilos az atomenergiát nukleáris fegyverek vagy egyéb tömegpusztító eszközök céljára felhasználni..."

Tudom-e, hogyan került az atomerőmű Paksra? — kérdezte Franyó Lajos, a KISZ-bizottság titkára. Választ nem kapott, hát elmesélte:

— Az építkezés helyét kijelölő szakemberek az alapkövet Bogyiszlón akarták elhelyezni, de a település határában olyan nagy volt a sár, hogy azt hitték, eltévedtek. Paksig meg sem álltak. A homokos, pillanatok alatt felszáradó talajon már a városi aszfaltra tervezett cipőkkel is könnyen boldogultak.

Egy huncutkás mosoly is jelezte, hogy ez csak mendemonda. A valóságban tizennyolc alkalmasnak vélt helyet vizsgáltak meg. A Tisza mentén is jártak, de gyorsan visszafordultak, mert kiszámították, hogy az örökké szomjas óriás egy csöppig kiinná mindennap a folyó vizét.

A BETONKOLOSSZUS ÉPÍTŐI

Pakson, az atomerőműben különleges helyre kaptam belépési engedélyt. Ha megnyomják az indítógombot, ide ember többé nem léphet be. A várfal vastagságú betonkútba helyezik majd el az atomreaktor szívét, a csaknem tizenkét méter magas, négy és fél méter átmérőjű, acélból készült tartályt, a reaktoraknát. S az aknába a nukleáris üzemanyaggal töltött kosarat.

— A múlt évben hétmilliárd forint értékű munkát végeztünk. Eddig több mint kilencszázezer légköbméter vasbetont építettünk be, tizenhatezer tonna acélt, húszezer négyzetméter lemezt használtunk fel, s huszonötezer négyzetméternyi területet festettünk be olyan festékkel, amelynek felkenése négyzetméterenként 2700 forintba kerül — mondta Mester Sándor, a vállalat fiatal építésvezetője.

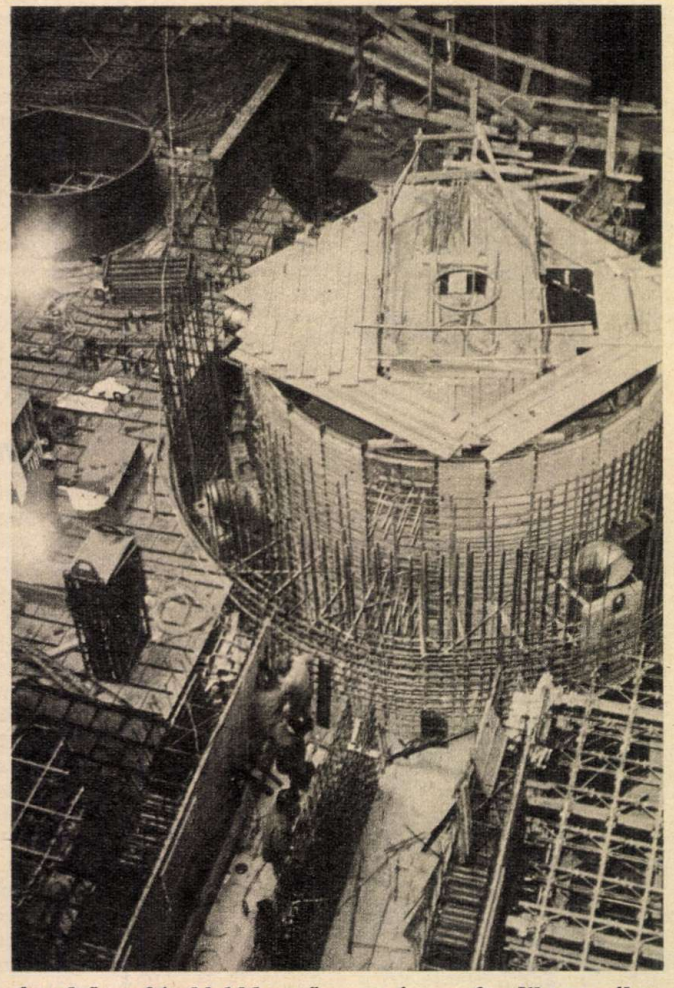

Az első reaktorblokkban őszre már megkezdik a próbatermelést. De épül már a második blokk is. Hamarosan eljön az idő, amikor villamosenergia-szükségletünk döntő többségét az atomerőmű szolgáltatja

Egy falon kúszó dróthálóliften felvitt a reaktorblokk tetejére, hogy lássam, mi minden született a lucernatermesztésre is alig-alig alkalmas földön. De engem elsősorban nem a betonkolosszus ejtett ámulatba, hanem a parányinak tűnő ember! A vasbetont keverő munkások, akik méterről méterre húzzák fel az atomvár falát, vagy a „csillagszórós" emberek, a hegesztők, akik akkora tartályokat forrasztottak egybe, hogy mellettük Hüvelyk Matyinak tűntek. Sajnos, a munkavédelmi vezető utasítását nem szeghettem meg, pedig szívesen megemeltem volna a védősisakomat a kísérőm előtt is, aki kilenc hónapja dolgozik Pakson, de a kacskaringós folyosókon, a betonüregekben is kiismeri magát. Oda vezeti a látogatót, ahol éppen történik valami. Huszonkilenc éve ellenére komoly építési múlt áll mögötte. Részt vett a hejőcsabai, a bélapátfalvi cementgyár építésében,

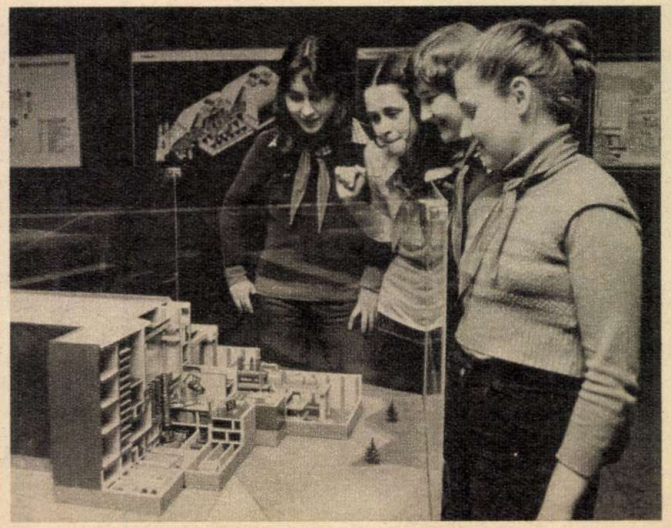

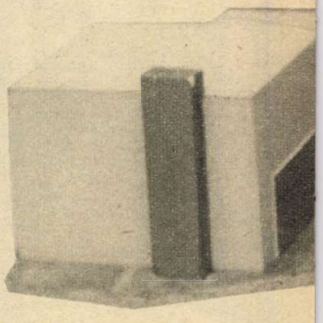

A paksi atomerőmű belülről! Farkasfalvi Kláriék a Bezerédi iskola tanulói már az igazi atomerőműben is jártak

és az orenburgi gázvezeték lefektetésében. Pakson is építészként dolgozik, de szabad idejében tudományos könyveket tanulmányoz, atomfizikával foglalkozik.

— Brigádom Wigner Jenő nevét vette fel. Azért esett a választásunk az Amerikában élő, magyar származású, Nobel-díjas tudósra, mert ő csak azon törte a fejét, hogy az atomot hogyan lehetne békés célokra felhasználni. Nem vett részt az atombomba gyártásában, de egyik megalkotója volt az első atomreaktornak.

— A hagyományos erőműhöz képest a paksi atommáglyát „tablettákkal", néhány milliméter nagyságú urán-oxid rudacskákkal lehet fűteni. Amíg a régi típusú erőmű évente tizenkét millió tonna szenet emészt fel, addig a mienkhez csupán negyvenkét tonna uránérc szükséges. S tíztonnás vagonokat figyelembe véve, a szóban forgó mennyiségű szén elszállításához százhúszezer, az uránérc idehozásához csak négy vagon kell — magyarázta Franyó Lajos, a KISZ-bizottság titkára.

KIINNÁ A TISZA VIZÉT

— Az atomreaktor valóban kiinná a Tisza vizét? — kérdeztem, most már komolyra fordítva a szót.

— Valóban, az erőmű hűtéséhez, a turbinákat hajtó gőz termeléséhez, és a munkát végzett fáradt gőz lecsapatásához nagyon sok vízre van szükség, amelyet a Dunából gond nélkül emelhetünk ki. És a folyó képes a felmelegedett vízmennyiséget visszafogadni, gyorsan lehűteni.

Az építési, a szerelési munkák kiváló minősége rendkívül fontos feltétele az atomerőmű biztonságának. Szükség van arra, hogy mindenki szem előtt tartsa ezt az elvet.

— Veszélyes-e ez az üzem?

— Semmivel sem veszélyesebb, mintha az ember a televízió előtt ül vagy napozik. Az ellenőrző állomások harminc kilométeres körzetben folyamatosan mérik a sugárzást. A közelebbi területeken pedig automatikusan működő riasztóberendezések figyelmeztetnek az esetleges veszélyre. Vannak országok, ahol például éveken át rendszeresen mérték, hogy az elszivárgó víz, a felszálló pára nem mérgezi-e a növényeket, az állatokat, nem szennyezi-e a frissen fejt tejet. Megállapították, hogy a világűrből érkező, a televízió képernyőjéről kiáradó sugarak radioaktivitása többszörösen nagyobb, mint amennyit az atomerőmű kibocsáthat.

HA FELHÚZZÁK A NEUTRONFÉKET

Az első magyar atomerőmű az emberek, a vállalatok, a baráti nemzetek összefogásának emlékműve is — jegyezte meg Hancsek László építész, a paksi Bezerédi iskola kitüntetett ifivezetője. — Felnőttek, fiatalok, kétszáz vállalat dolgozója, szovjet szakértők és lengyel munkások vállvetve segítik egymást.

— Biztosan megkérdezték már a gyerekek is, hogy mikor ad áramot az erőmű?

— Az első blokk próbája már az ősszel megkezdődik. S ha a neutronokat féken tartó fémrúd kötegeket végérvényesen felhúzzák, akkor jövőre már áramot ad az üzem.

Állok a Duna partjára tervezet csoda előtt. Nézem a bejárat homlokzatán kigyulladó kis villanylámpákat. Ma még máshonnan érkező energiától fényesednek ki, de holnap vagy holnapután?... Egyetlen gramm urán atomjainak hasadásakor annyi energia szabadul fel, hogy tizenöttizenhatezer égőt gyújt meg. S talán nincs is a földön annyi villanykörte, amennyi negyvenkét tonna uránból változik csillaggá.

A paksi erőmű KISZ-építkezés. Legnagyobb vállalkozását bízta a fiatalokra az ország. És ők becsülettel teljesítik azt.

Faragó György

Fotó: Wagner Margit

Az atommáglya fűtőanyaga sem kimeríthetetlen, de előzetes becslések szerint a Föld nukleáris energiakészlete több tízezer évig elegendő

Rakéta

Napjaink űrkutatási hordozórakétáiban szilárd és folyékony hatóanyagú rakétahajtóművek vannak. Az emberekkel végzett űrkísérletekben mind ez ideig kizárólag folyékony hajtóanyagú rakétahajtóműveket használtak, elsősorban a nagyobb üzembiztonság, valamint a pontosabb működés miatt.

A szilárd- és a folyékony hajtóanyagú rakétahajtóműveket egyaránt kémiai hajtóműveknek nevezzük, hiszen bennük a hajtóanyag kémiai energiája alakul át végső soron mozgási energiává — tolóerővé. E hajtóművekben az energiaátalakítás két lépcsőben megy végbe.

Az energiaátalakítás első lépcsője a rakétahajtómű tüzelőtérében megy végbe. Itt a hajtóanyag egyik része, a tüzelőanyag elég, a másik rész, az oxidálóanyag jelenlétében. Ennek során a hajtóanyag kémiai energiája hőenergiává alakul, vagyis a hajtóanyagból az égés folyamán magas hőmérsékletű égéstermék gázok keletkeznek.

Az energiaátalakulás második lépcsője a hajtómű fúvócsövében megy végbe. Itt az égéstermék gázok több ezer Celsius-foknyi hőmérséklete négyszáz fokra csökken, miközben az áramlási sebességük másodpercenként néhány ezer méternyi energiává alakul át, s a fúvócsőből nagy sebességgel kiáramló gázsugár hatóerejével ellentétes irányú erő — a tolóerő — mozgatja a rakétát.

CSILLEBÉRCI DELTA

HÍRES TUDÓSOKAT, CSILLAGÁSZOKAT, ŰRSZAKÉRTŐKET ÉS A TV-DELTA MUNKATÁRSAIT KÉRDEZGETTÉK CSILLEBÉRCEN A GYEREKEK. ARRA A KÉRDÉSRE, HOGY MI HAJTJA A RAKÉTÁKAT, LAPUNK HASÁBJAIN VÁLASZOLUNK.

hajtóanyagok

Ilyenformán minden rakétahajtóanyag két részből áll: az éghető, vagyis a tüzelőanyagból, valamint az égésre lehetőséget adó oxidálóanyagból.

A hajtóanyagnál az a legfontosabb követelmény, hogy minél nagyobb legyen a fajlagos tolóereje. Ez így kissé szakszerűen hangzik, de igen könnyű értelmezni, hiszen ez a fontos jellemző azt mutatja, hogy másodpercenként egy kilogramm tömegű hajtóanyag felhasználása révén mekkora tolóerő keletkezik. Nyilvánvaló, hogy minél nagyobb ez a szám, annál jobb a hajtóanyag, annál kevesebb hajtóanyagot kell felhasználni ugyannakkora tolóerő előállításához. Napjaink legkorszerűbb folyékony hajtóanyagaival elérhető fajlagos tolóerő a 300-400-as érték felett van.

Követelmények

Az ideális hajtóanyagtól azt is megkövetelik, hogy kezelése egyszerű legyen. Vagyis ne legyen mérgező, maró vagy robbanásveszélyes. Sajnos, a legtöbb – egyébként igen alkalmas – hajtóanyag káros az emberi szervezetre, környezetszennyező hatású és a szerkezeti anyagok nagy részét megtámadja. A kémiai állékonyság is fontos követelmény, hiszen a hajtóanyag összetevői a gyártás után ritkán kerülnek azonnal felhasználásra.

Nem feledkezhetünk meg az áráról sem, hiszen a hajtóanyag – rendszerint – a rakéta teljes súlyának 80-85 százalékát teszi ki. Gondoljuk csak meg: egy 300 tonna tömegű Szojuz hordozórakétába csaknem 260 tonna hajtóanyagot töltenek be. A hajtóanyag komponensek közül az oxidálóanyag esetében fontosabb az ár, hiszen rendszerint 1 kilogramm tüzelőanyag elégetéséhez 3-5 kilónyi oxidálóanyag szükséges.

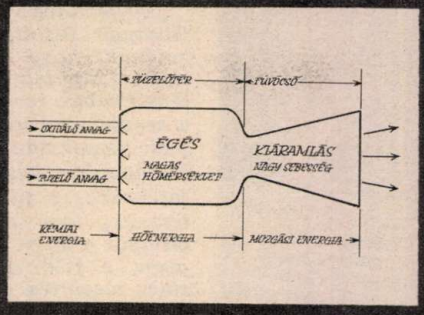

SZILÁRD HAJTÓANYAGÚ RAKÉTA TÜZELŐANYAG ÉGÉSÉNEK ÉS MŰKÖDÉSÉNEK MOZZANATAI

A szilárd hajtóanyagok a különféle lőporok, robbanóanyagok változatai: rendszerint nitroglicerin és nitrocellulóz keverékek. A folyékony hajtóanyag összetevőivel szemben az előzőekben említetteken kívül számos sajátos követelményt is támasztanak. Ezek közé tartozik, hogy a tüzelőtérbe való befecskendezés során jól keveredjenek, könnyen gyulladjanak, illetve esetenként öngyulladóak legyenek. Ez utóbbi tulajdonság a többször indítandó rakétahajtóművek esetében igen fontos, hiszen az érintkezésre gyulladó hajtóanyag összetevők alkalmazásával az ilyen hajtóművekből elhagyható egy – egyébként

FOLYÉKONY HATÓANYAGÚ RAKÉTAHAJTÓMŰ

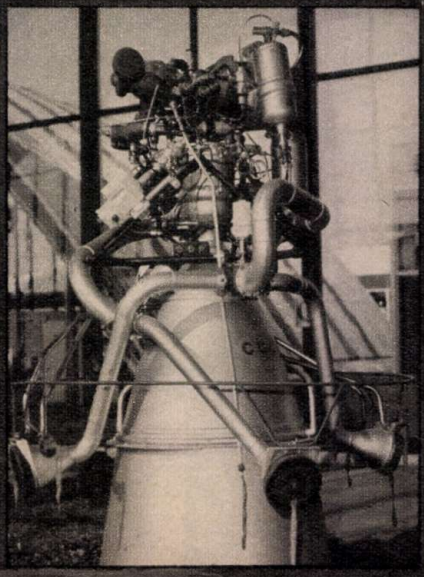

rendkívül üzembiztosra készítendő – alkatrész, a gyújtószerkezet. Az öngyulladás elérése miatt számtalan esetben kénytelenek megalkudni a hajtóanyagok egyéb kellemetlen tulajdonságával, például a maró és mérgező hatással.

A mai űrkutatási hordozórakétákban leggyakrabban alkalmazott tüzelőanyag a kerozin, amely a nyersolajlepárlás terméke: finomított petróleum. Viszonylag olcsó, nem mérgező, nem maró hatású folyadék. A legkedvezőbb tüzelőanyag, a folyékony hidrogén, azonban magas előállítási ára, rendkívül alacsony hőmérsékleten való – mínusz 250 Celsius fok alatti – tárolása miatt csak ritkán, különleges űrrakéták második, harmadik fokozatában alkalmazzák.

Cseppfolyósított oxigén

Igen mérgező, de a salétromsavas oxidáló anyagokkal öngyulladó keveréket alkotó tüzelőanyag az aszimmetrikus dimetilhidrazin, ezért ezt az anyagot használják az űrhajók, űrállomások manőverezésére, fékezésére, helyzetbeállítására szolgáló hajtóművekben.

A folyékony oxidálóanyagok közül az űrkutatási hordozórakétákban leggyakrabban a cseppfolyósított oxigént alkalmazzák. Viszonylag olcsón állítható elő a levegőből, tárolása azonban körülményes, mínusz 180 Celsius fok alatt kell tartani. Számos, főként kisebb méretű és tolóerejű hajtóműben – elsősorban az öngyulladásra való alkalmasság miatt – használt oxidálóanyag a salétromsav, illetve a belőle gyártott nitrogéntetraoxid. Mindkettő szobahőmérsékleten tárolható, de igen maró és mérgező anyag.

A jelenleg használatos rakétáknak, űrhajóknak tehát ezek a hajtóanyagai.

SZENTESI GYÖRGY

OLIMPIÁRA KÉSZÜL A VILÁG /4./

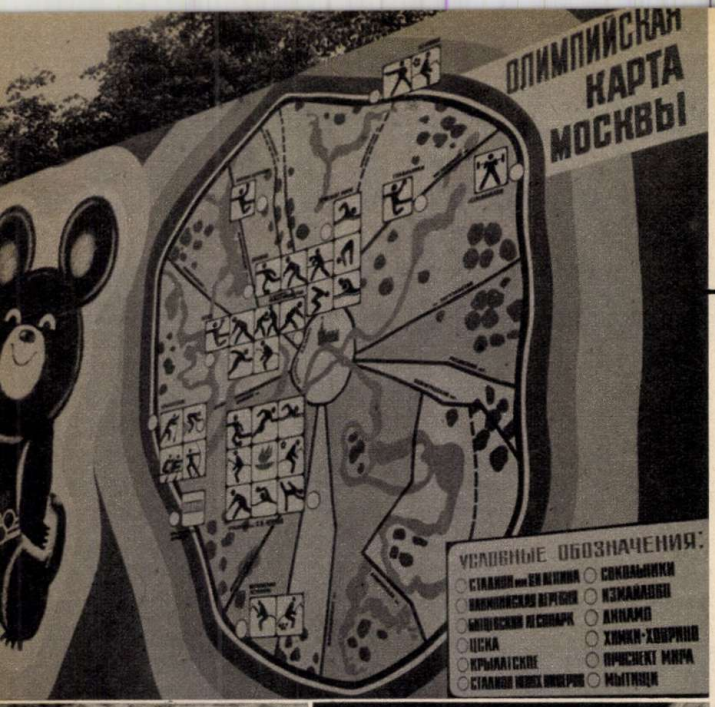

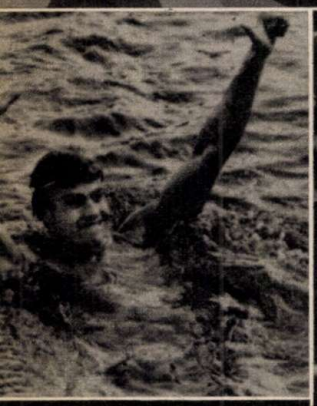

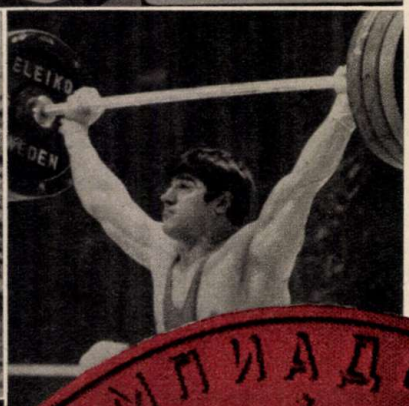

„Eleget téve a Nemzetközi Olimpiai Bizottság határozatának, hogy az 1980-as nyári olimpiai játékokat Moszkvában rendezzék meg, a szovjet emberek az olimpiai alapokmánnyal teljes összhangban készülődnek a játékokra, és mindent megtesznek, hogy a moszkvai olimpia a sport ünnepe legyen, a föld ifjúsága közötti megértés és barátság elmélyítése, a jobb és nyugodtabb világ megteremtése nevében" — így szól a Szovjet Olimpiai Bizottság januárban közzétett nyilatkozata.

Moszkva készen áll az olimpiára!

A már felépült, csodálatos, új sportlétesítmények, a szovjet főváros forgalma, nyüzsgése, a Moszkva-parti sétányok derűs csendje, a Lomonoszov-egyetem felhőket karcoló csúcsa — mindmind megannyi üzenet a világnak. Üzenet, amely éppoly beszédes, mint a kimondott vagy leírt szavak.

LORD KILLANIN NEM TÁGÍT

Moszkva várja az olimpiát!

És üzen a szovjet sport is. Folyik a felkészülés a nagy viadalra. Szorgalmas, kitartó edzésekkel — és derűsen. Hiába áll valahol a távoli háttérben, újságokra nyomtatva a kép egy dühödt, fenyegető férfiúról, *James Carterről.*

„Moszkvában lesz az olimpia!" — jelentette ki a téli játékokon *Lord Killanin*, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke.

A dühödt tekintetű férfiú képe tovább halványodott.

A tavaszváró moszkvai fák szél zörgette ágai is tovább üzenték a világnak az olimpia békés szavait.

260 ARANYÉREM

A csípős hideg elől beljebb húzódtunk mi is a házigazdákkal, hogy a szovjet sportról beszélgessünk. A szovjet sport a nyolcadik olimpiájára készül most, hiszen első alkalommal 1952-ben, Helsinkiben léptek küzdőtérre legjobbjai. Egy adat viszont — amelyet az olimpiai szervező bizottság egyik fiatal munkatársa révén tudtam meg — azt mutatja, hogy az eddigi hét olimpián főszereplő lett a szovjet sport: 260 arany-, 219 ezüst- és 204 bronzérem alkotja az eddigi gyűjteményt. A sportolók és vezetőik azt várják, hogy Moszkvában szülessen meg a háromszázadik szovjet olimpiai győzelem.

1979 tizenhárom világbajnokságán 458 pontot szereztek a szovjet sportolók. Nagyszerű aranyérem-sorozattal rukkoltak ki a szabadfogású birkózók, a cselgáncsozók, az evezősök, a kajakozók és a kenusok, a

Blohin, a Dinamo Kijev világhírű csatára cselsorozat közben. Az olimpiáról azt mondja, hogy a szovjet válogatottat nagyon nehéz lesz megállítania bármely ellenfélnek

A huszonhárom esztendős Alekszandr Gyityatyin, a Dinamo Leningrád tornásza a tavalyi világbajnokságon aranyérmet szerzett gyűrűn és lóugrásban is. Alighanem az olimpián is gazdagítja gyűjteményét

MOSZKVAI ÜZENET

sportlövészek, a súlyemelők, a tornászok és a vívók.

Üzenet volt ez is.

Az olimpia rendezési jogát a szovjet sport eredményeinek elismeréseként is kapta meg Moszkva.

AZ EREDMÉNYEK HÁTTERE

Az olimpiáról, a szovjet sikerekről, a felkészülés kérdéseiről is sikerült beszélgetnem a szovjet sport egyik legnagyobb alakjával, a háromszoros olimpiai bajnok nehézsúlyú birkózóval, *Alekszandr Medveggyel.*

— *Milyen a szovjet sportolók felkészülése?*

— A sportolók és a szakemberek tudományos alapokra helyezett, fegyelmezett, közös munkát végeznek. Enélkül ma már nem lehet eredményeket elérni a sportban. A kiválasztás természetesen már iskolás korban megkezdődik. Egészséges, edzett fiatal nemzedékünk van, s világhírű szakemberek készítik fel az ifjú sportolókat. Éppen ezért — ne vegye szerénytelenségnek — szinte természetes, hogy szép sikerek születnek, majdnem minden sportágban.

— *Mit vár az olimpiától?*

— A különböző nemzetek lányainak és fiainak nemes, szép küzdelmét. És persze, szeretném minél többször hallani a szovjet himnuszt.

— *Hogyan fog vizsgázni Moszkva, mint az olimpia rendezője?*

— Szerintem kitűnőre. Én magam ugyan minszki vagyok, az évek óta folyó nagyon gondos előkészületeket azonban jól ismerem, ezért merem mondani.

— *Hány szovjet aranyérmet remél saját sportágában?*

— Tízet.

— *Ki lesz az ön utóda?*

— Én Münchenben szereztem meg a harmadik aranyérmem. Azóta egy olimpia volt, s akkor, Montrealban *Angyijev* lett a nehézsúly bajnoka. Ő képes arra, hogy még kettőt nyerjen. Igaz, nem könnyű a helyzete, alaposan meg kell küzdenie a címeres mezért a világ- és Európa-bajnok *Haszimikovval*, az Európa-bajnok *Bigajevvel*, *Parsukovval* és *Modebadzéval.*

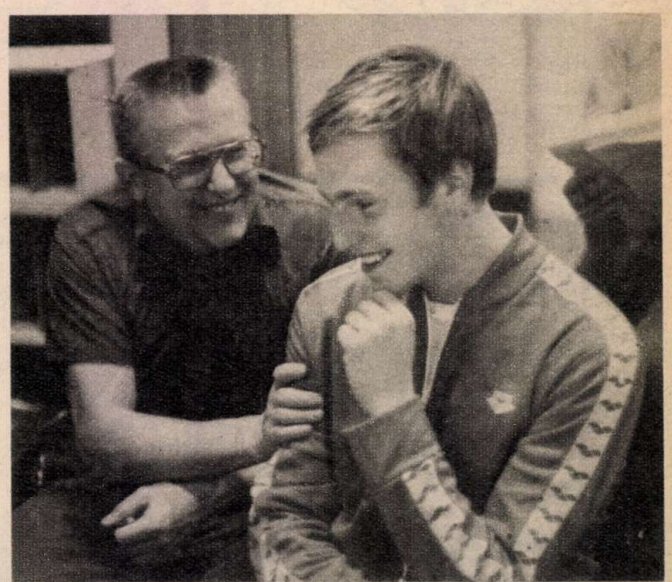

— *Ön bíráskodni fog az olimpián. Milyen sportágat néz majd meg a szabad idejében?*

— Sok pihenés nemigen lesz, de szabad perceimben minél többet szeretnék látni. Nem válogatok: lehetőleg minél több sportágból!

Sz. I.

Öt számban szovjet úszók vezetik az olimpia előtti világranglistát. Szergej Vajcehovszkij, a válogatott edzője és a csapat egyik erőssége, Szalnyikov, aki jelenleg a 400 és az 1500 méteres gyorsúszásban is a világ legjobbja

TÖPRENGŐ

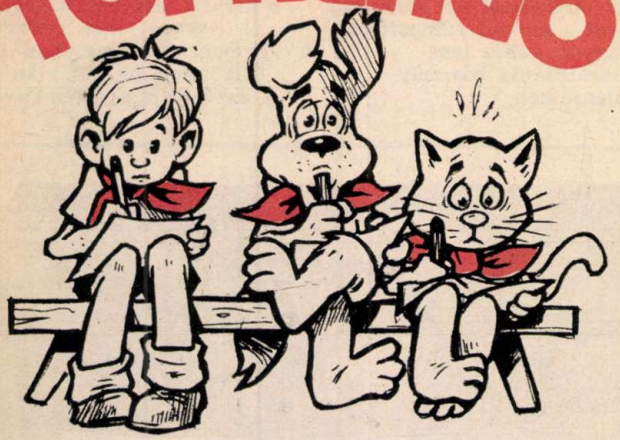

NYERTESEK

A. 7. szám rejtvényeinek megfejtéséért könyvutalványt kapnak: Bóna Brigitta, Gyulai Sándor, Budapest; Adorjáni Anikó, Szeged-Tarján; Balatoni Ibolya, Kartal; Dandé Imre, Debrecen; Fejes Judit, Fegyvernek; Gégényi Pál, Nyíregyháza; Hatvani Csaba, Fülöpszállás; Istókovits Anita, Baja; Kis Géczi József, Hercegszántó; Kovács Ildikó, Szentes; Molnár Gabriella, Békéscsaba; Oeskovszky Akos, Miskolc; Perjési Margit, Debrecen; Péntek Ibolya, Nagykanizsa; Piller Emőke, Homokbödöge; Szász Ibolya, Doboz; Szeiler Katalin, Kaposvár; Szemenyei László, Nagyszénás; Varga Antal, Gerla.

A 8. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: Pfennig, bani, kopek, groschen, penni, centimo, rappe, haleru. **A rajzunkon:** 8. A két kép: 10. **A hat rajz:** a, b. **A vízszintes sorok:** Verne. **Hány lépcsősoron:** 22.

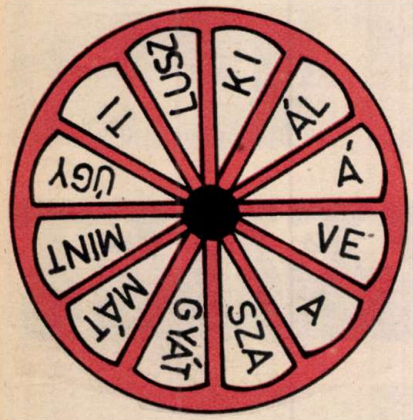

AZ ÁBRA SZÓTAGJAIT rakjátok egymás mellé olyan sorrendben, hogy egy közmondást kapjatok eredményül.

A NYÍL IRÁNYÁBAN haladj végig a labirintuson. Két híres községünk nevének betűit kapod eredményül.

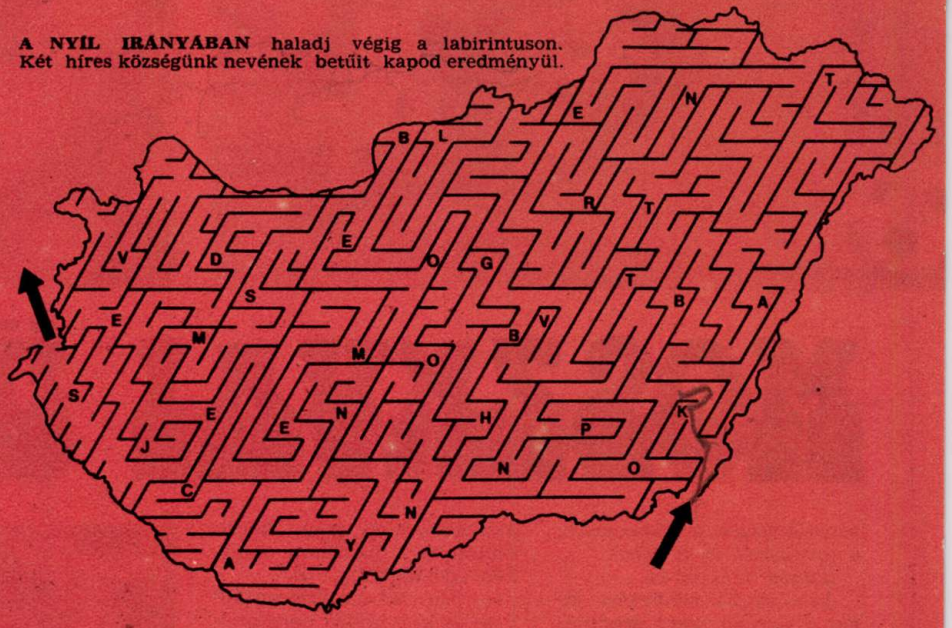

PÁRTKONGRESSZUS 1919-ben. A kép eredetije a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban található. Melyik épületben készült a felvétel?

NEHÁNY BÚTORDARAB abból a Thék Endre utcai albérleti szobából, amelyben Sallai Imrét, Fürst Sándort, Karikás Frigyest és Killián Györgyöt elfogták. Mi az utca mai neve? a) Michelangelo, b) Leonardo da Vinci, c) Raffaelo.

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: április 8.

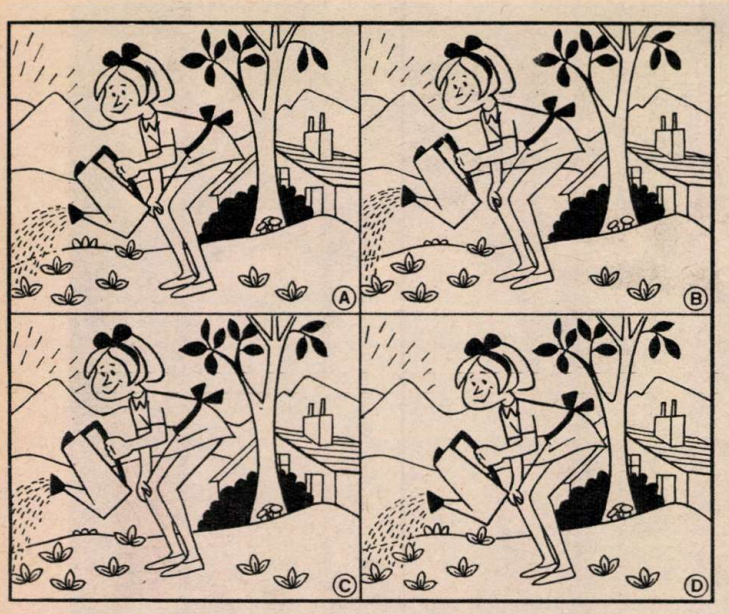

Ez a kislány vígan öntözi a virágokat, de a rajzoló összekeverte a képeket és nem időrendben helyezte egymás mellé. Nézd meg jól a rajzokat, és tedd a jobb sarokba levő betűk szerint időrendi sorrendbe.

BETŰREJTVÉNYEK

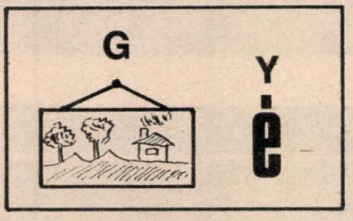

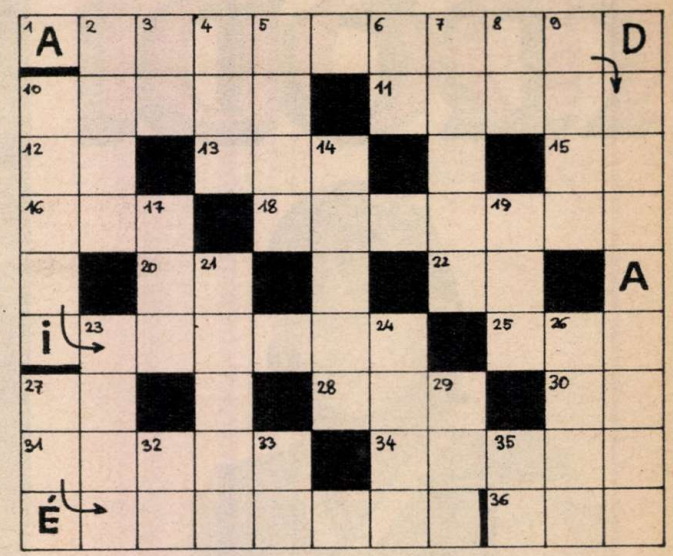

VERSTÖREDÉK

Rejtvényünk fő soraiban József Attila egyik verstöredékét idézzük:

VIZSZINTES: 1. A verstöredék első sora. 10. Tompa, mély zúgás. 11. Idős. 12. Papírmérték. 13. Építőanyag névelővel. 15. A tetejére. 16. Határozórag, de Tolna megyei helyiség is. 18. Lassan sétálgat. 20. Kettes, római számmal. 22. Vés. 25. Malac teszi, de a Tisza egyik mellékvize is. 27. Szivar vége! 28. Hajó része. 30. Szolmizációs hang. 31. Húzni. 34. Esetleg, kicsit régies kifejezéssel. 36. A hét vezér egyike.

FÜGGŐLEGES: 2. Merre? 3. A hordóban van! 4. LAA. 5. Helység Veszprém megyében. 6. Kiejtett betű az ABC végéről. 7. Végtag része. 8. Béta egynemű betűi. 9. Szóösszetételek előtagjaként az utótag levegővel való kapcsolatát jelöli. **10. A versidézet második sorának első része.** 14. Tésztafélék ízesítésére való édes folyékony készítmény. 17. Mely személyé? 19. . . . -fut, szaladgál. 21. Kisfaludy Károly egyik drámájának címe. 23. Rum, cukor és forróvíz keverékéből álló ital. 24. Világhíres német író-testvérpár. 26. A legnagyobb atomsúlyú radióaktív vegy elem. **27. Az idézet második sorának második része.** 29. Igeképző, -tat párja. 32. Némán int! 33. Szovjet repülőgép-típus betűjele. 35. Állóvíz.

A II. VILÁGHÁBORÚ utolsó szakaszában a felszabadító Vörös Hadsereg katonái a náci Németország határához érkeztek. Mikor van a győzelem napja?

IGEN ISMERT és nagy jelentőségű dokumentumfotó. Készült 1945-ben. Milyen eseményt ábrázol? A levert karó milyen célt szolgált? Az asszony hátán író férfi vajon mit jegyezhetett föl? Lehetőleg mindhárom kérdésre adj pontos választ!

ISKOLAKÖPENY

MÓDI

HOGY MIKÉNT ÖLTÖZKÖDJÜNK A SULIKÖPENY ALÁ, ILLETVE FÖLÉ, ARRÓL BŐVEBBET A TELEVÍZIÓ PERPETUUM MOBILE: „A RUHA TESZI...” CÍMŰ, ÁPRILIS 2-ÁN ÉS 5-ÉN SUGÁRZOTT MŰSORÁBAN TÁJÉKOZÓDHATTOK.

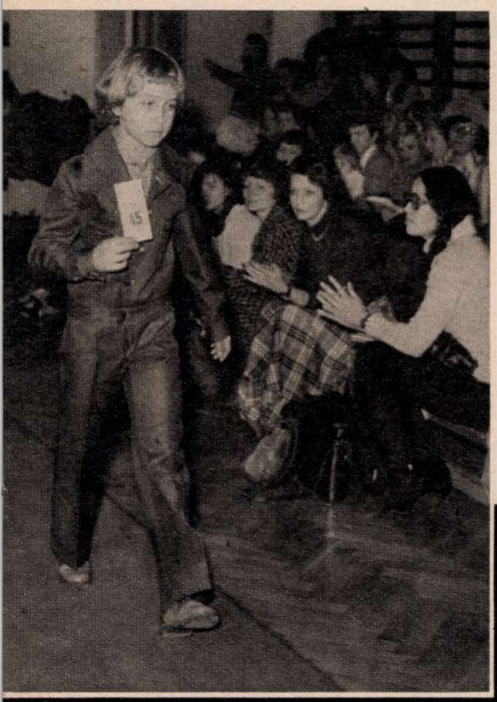

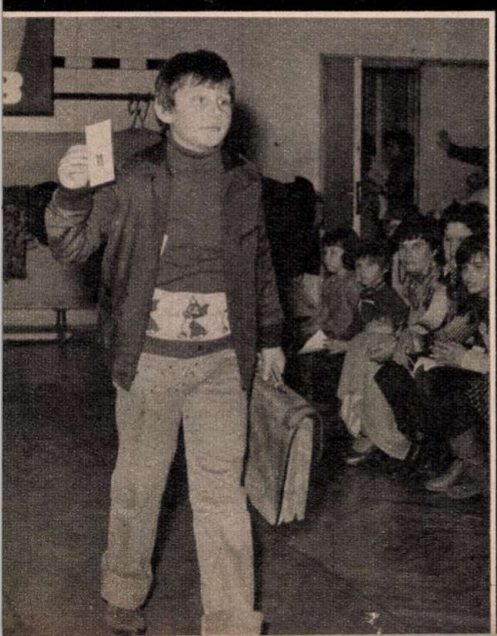

Újdonság! Mármint az, hogy egy iskolában — a budapesti V. kerületi Szemere utcai iskolában — köpenybemutatót rendezett az Ifjúsági Divatbizottság. A bemutató a kereskedelem, vagyis az Úttörő Áruház és a Skála Áruház, meg a FER (Felsőruházati Kereskedelmi Vállalat) akciója volt. Kíváncsiak a szakemberek, hogy mi tetszik a gyerekeknek, s csak a vélemények alapján szeretnének megrendelést adni a köpenyt gyártó iparnak.

A manekenek a Szemere utcai iskola tanulói voltak, a rajtuk levő köpenyeket a Szegedi Ruhagyár és a budapesti Habselyem Kötöttárugyár készítette.

Kérdőíveket osztottak szét a bemutató résztvevői között, hogy szavazhassanak — melyik köpeny tetszik. Hát, csak a rövid köpeny! (Fiúknak is, lányoknak is.) Csak a kék árnyalatok! A más színűek alig kaptak szavazatot. A hátul gombolós köpeny divatja végleg a múlté. Jó lenne, ha az ipar továbbra is gyártaná a legombolható ujjú modelleket, hadd legyen kényelmes!

Huszonnégy féle köpenyt mutattak be a gyerekek, de a vélemények alapján akár százhuszonnégy is lehetett volna. Egyre több ötletet adnak, és ennek örül az ipar is, a kereskedelem is.

Tőled is azt kéri az Ifjúsági Divatbizottság, hogy szavazz, melyik köpeny tetszik. És nemcsak a bemutatott fotók közül! Írd meg az ötleteidet, milyen anyagból, színből legyen az iskolaköpeny, s milyen legyen a szabása. A levelet szerkesztőségünk címére küldd!

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

80.0868 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme,
Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

DARGAY ATTILA rajza

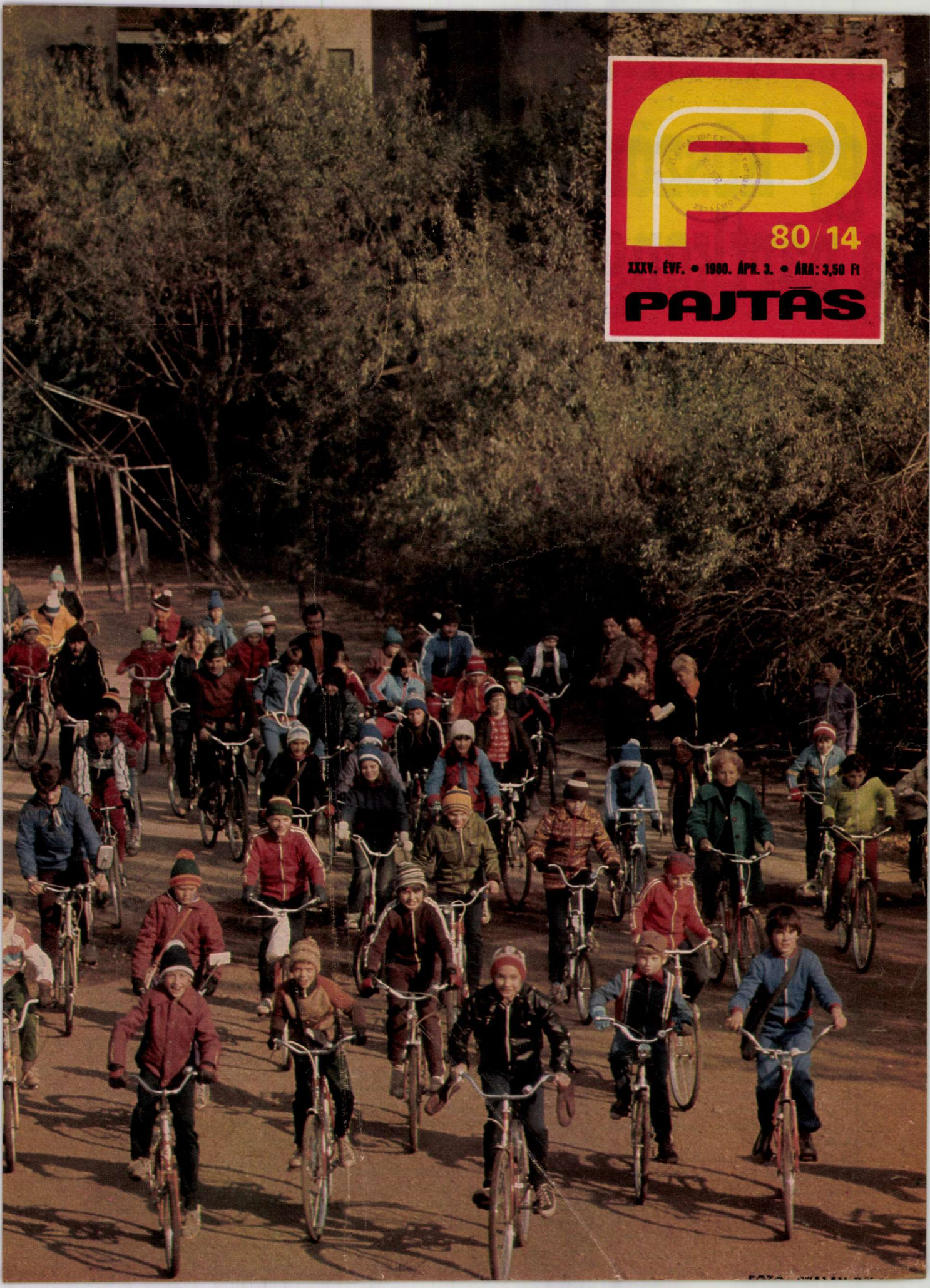

80/14
XXXV. ÉVF. • 1980. ÁPR. 3. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

* *

Így köszöntöttük a pártkongresszust!

Néhány százan jöttünk csak ide, de valamennyi társunk nevében köszöntjük pártunk XII. kongresszusát! Az az igazság, hogy még sokan jöttek volna. De a terem kicsi, mi sokan vagyunk... és azt mondták, hogy ennyi a keret.

Már az előző szünetben itt jártunk. Elhelyeztük meglepetésünket... Újságunkat, ami rólunk, az életünkről szól, és sok mindent elmond helyettünk. A másik ajándékunk egy kendő, amit nemcsak emlékbe adunk. Tessék kéznél tartani, szükség lesz rá!

Először is jelentjük: valamennyien készültünk!

Ezekben a napokban minden úttörőcsapatban megrendezzük a három nemzedék napját. Úttörők, KISZ-esek, párttagok találkoznak, beszélgetnek. A veteránokat is meghívjuk.

Javaslom, hogy a pártkongresszuson nevezzük ki ezt a délutánt a három nemzedék napjának. Hiszen most mi is itt vagyunk. És most jön a kendő! — aki egyetért, lobogtassa meg!

Köszönjük! Ebből is látszik, hogy nálunk már 35 éve egyfolytában gyermekév van! Ugye, mindig az is marad?

Mi is szeretünk együtt lenni a felnőttekkel. Persze, nem mindig, mert nekünk is vannak titkaink, van magánügyünk. De olyan jó, ha a felnőttek játszanak, fociznak, barkácsolnak, kirándulnak velünk...

Csak az a baj, hogy mindig olyan sok a dolguk. Állandóan rohannak, idegesek — és ennek legtöbbször mi isszuk a levét!

No, de nem panaszkodni jöttünk... Az elmúlt években velünk is sok minden történt. Magasabbak, okosabbak, erősebbek lettünk.

Én öt éve még ovis voltam, ma már kisdobos vagyok. Született közben két kistestvérem. Azóta mondják, hogy ideális család vagyunk! De miért?...

Nekem akkor még hátitáskám volt, jövőre pedig már a nyolcadikosok klubjába járhatok... Diszkózni azonban már mi is szoktunk!

Nálunk az osztályban most az a legnagyobb kérdés, hogy merre induljunk, milyen pályát válasszunk... Ötlet az van bőven! Csak az osztályfőnökünk rémüldözik, hogy a társaság egyik fele régész, a másik fele pedig filmoperatőr akar lenni.

És te melyik feléhez tartozol?

Egyikhez sem! Óvónő leszek. Ifivezetőnek is visszamegyek majd a sulimba.

Úttörőéletünk is vidámabb, gazdagabb lett. „Együtt-egymásért" indultunk, hogy felfedezzük „A mi világunkat". Megismerkedtünk országunk harcos múltjával, alkotó jelenével, értünk formálódó jövőjével. De nem elég felfedezni! Tenni is kell érte... Mostani jelszavunk: „Tettekkel a mi világunkért!"

Mondják, hogy sok a jelszó! De mennyi minden van mögötte! Játszunk énekelünk, táncolunk. Izgalmasak az úttörő-olimpiák és a vándortáborok, az országos játékok és a riadók.

Mi ezzel együtt azt is tudjuk, hogy a legfőbb munkánk a tanulás... Erről el sem feledkezhetünk, hiszen napi nyolc órában csináljuk! Minket minden órában feleltetnek, gyakran írunk dolgozatot és félévenként bizonyítványt is kapunk.

Ha munka közben beszélgetünk, nem figyelünk, mással, másodlagos dolgokkal foglalkozunk, akkor szétültetnek bennünket, vagy beírnak az ellenőrzőbe...

Nem lehetne ezt máshol is bevezetni?

A tanulás mellett még sok mindent csinálunk. Segítünk a családban. Az iskolában is megszervezzük az önkiszolgálást. Dolgozunk a földeken és építőtáborozunk a KISZ-esekkel. A pártkongresszus tiszteletére elhatároztuk, hogy annyi fát, virágot ültetünk, ahányan vagyunk! És gondozzuk is azokat, hogy a fákból erdők legyenek, s a következő kongresszusra már ezekből a virágokból köthessünk csokrot...

Nem feledkezünk meg azokról az idősekről sem, akik egyedül élnek. Ezek a nénik és bácsik már akkor is sírnak örömükben, ha csak rájuk nyitjuk az ajtót! Hát még, amikor segítünk nekik bevásárolni, elhozzuk a gyógyszert, esetleg felolvassuk az újságot... Igérjük, továbbra sem lesznek egyedül!

Az elmúlt években mi is sok mindent kaptunk. Örülünk minden iskolának, játszótérnek és tábornak! De még így is alig férünk. És jönnek a többiek — de mennyien!

Állítólag jobb játékaink is lesznek — a tv-ben már beszélnek róla a felnőttek... ez is valami!

Novemberben úttörőparlamentet tartottunk! Belenéztünk a tükörbe. Végiggondoltuk, hogy mit csináltunk jól és mit szúrtunk el. Söprünk a magunk portáján is!

A tanulásban, az úttörőmunkában még nem mindig hozzuk a legjobb formánkat. Sok társunk van még egyedül, unatkozik... Nem is csinál semmit. Másnak meg annyi feladat jut, hogy ki sem látszik belőle!

Azt mondják: ez nemcsak gyerekbetegség... Jó lenne kitalálni rá valami orvosságot! Kaphatna belőle recept nélkül felnőtt is, gyerek is.

Évekig csak hajtogattuk, hogy több KISZ-es fiatalt várunk. Ma már ők is jönnek és mi is elébük megyünk.

A parlamenten az is kiderült, hogy nekünk minden szépre, jóra van bőven energiánk! Időnként persze berúgunk néhány ablakot... De ez nem rosszaság!

Ha pedig egyszer a tudósok kitalálnák, hogyan lehetne a mi energiánkat hasznosítani, nem lenne energiaválság!

Annyi mindenre jut az erőnkből, hogy azt felsorolni sem lehet... Ezért inkább lerajzoltuk, könyvbe kötöttük, hogy ajándékba adhassuk a pártkongresszusnak! Tessék csak megnézni: milyen színes, vidám, gazdag a mi életünk... És mi azt szeretnénk, ha a gyerekek élete az egész világon ilyen lenne és ilyen maradhatna!

És most búcsúzunk, de kérjük, a szünetet még töltsék velünk. A következő években pedig vigyázzanak arra, hogy senki és semmi ne zavarhassa meg játékainkat, életünket, amiről mi így szoktunk énekelni:

„Minden nyelven egy a dal, /
énekeld velünk
Nem kell többé háború, /
béke kell nekünk..."

(A kongresszusi úttörőköszöntő eseményeiről következő számunkban képes riportot közlünk.)

AZ ÚT EGY RÉSZE

Vasárnap, 1941 júniusában. Aratásra készültek a kombájnok, munkára a gépek, életre az emberek. Ekkor zúdult a hitleri Németország ötmillió katonája a Szovjetunióra. Páncélosok taposták le a vetést, bombázók ontották gyilkos terhüket, vasalt csizmák döngtek végig az ősi városokon. Ezrek haltak meg az első napokban, tízezrek az első hetekben... A szovjet emberek végtelen hazaszeretetén megbukott a nácik világhódító terve!

S azután Moszkva, Leningrád, Szevasztopol védőiből úgy lettek támadók, hogy fegyverük a jövőt, a szabadságot hozta. Végtelenül gyűlölték a fasisztákat, akárcsak az esztelen gyilkolást és rombolást. A mi városainkat, az ott élő embereket is meg akarták menteni a pusztulástól. Menetből, nehézfegyverekkel bevehették volna Budapestet is, de ők parlamentereket küldtek a főváros kapuihoz. Steinmetz és Osztapenkó kapitányt — a békeköveteket, akik tárgyalni indultak — gyilkos tűz fogadta.

... Nem volt, nem lehetett megállás. Budapest békére, nyugalomra — életre vágyott! Ki kellett ezt a békét harcolniuk. Nagyon sok ember áldozta életét, amíg a szovjet harcosok útjuk végére értek, amíg a berlini Reichstagra felkerült a vörös zászló. Emléküket Európa-szerte őrzik a Vörös Hadseregről elnevezett utak, utcák és terek.

A kerület legjobb oroszosa: Szabó Ildikó nyelvésznek készül, a szabadidejét legszívesebben kézimunkázással tölti

Szinte mindegyik városban, faluban van ilyen út. Többnyire ezen vagy errefelé jöttek a felszabadítók. Harckocsin, teherautón, lovon vagy gyalog. Köpenyükön kétezer kilométer pora, fegyverükön a szabadság, kezükben a jövő...

BUDAPEST I.

Az egyre újuló, épülő Pestlőrinc új, színes házai között vörösre festett, régi épület áll. A Piros iskola. Úttörőszobájában szakköri foglalkozásra készülnek a gyerekek. Arról kérdezem őket, mit tudnak a múltról.

— *A németek itt rendeztek be egy lóistállót* — mondja Pózer Kati, aztán hozzáteszi: — *Persze, ezt mi nem láttuk, hanem Orosz Ilonka nénitől tudjuk, aki már akkor is a Piros iskolában tanított. Ezen az utcán 1945. január ötödikén vonultak végig a szovjet csapatok, és a Piros iskolában 17-én elkezdődött a tanítás.*

— *Az ablaküveget a környékbeli bolgár kertészek adták* — veszi át a szót Ujvári Endre. — *Dolgozott, meszelt, takarított itt tanár, szülő, katona és gyerek. Az iskolát különben még a felszabadulás előtt pirosra festették. Tanulói az orosz szaktárgyi versenyeken évek óta az élvonalban szerepelnek. Az idén is a Vörös Hadsereg útja 100. szám alól, a Piros iskolából indul a budapesti döntőre a kerület legjobb oroszosa: Szabó Ildikó.*

BUDAPEST II.

— *Amikor kinézek a Vörös Hadsereg útjára, gyakran eszembe jut a nagyapám* — mondja Ildikó. *Ő harminc évig járt be Nagykátáról Budapestre a MÁV Járműjavítóba. Nekem még villamosoznom sem kell, ha iskolába megyek. Mi már távfűtéses lakásban lakunk itt, Pestlőrinc közepén.*

Hajdan, Ildikó nagypapája sokat villamosozott errefelé. De arra aligha gondolt, hogy az unokája nyelvész lesz. Orosz szakos tanár szeretne lenni.

SZÉKESFEHÉRVÁR

Két-két sáv, oda Észak-Dunántúl, vissza a Velencei-tó felé. Az út mentén hatalmas pecsét, kőbe vésve.

Lakótelep nőtt ki itt a földből, a

— Ahogy terebélyesedett a falu, úgy szűkült a libalegelő — mondja B. Nagy Feri bácsi

Mezőfalva könyvtárában négyszázötven gyerekolvasót tartanak számon

Fejér megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozóinak keze nyomán. Kétezer lakás, két iskola, két óvoda, bölcsőde, ABC-áruház, ezerszemélyes munkásszálló, könyvtár, gyönyörű sportcsarnok: a Vörös Hadsereg útja büszkeségei.

— *Gyerekek és NB I-es kosárlabdacsapatok egyaránt sportolnak a csarnokban* — mondja Németh László, az építőipari vállalat KISZ-bizottságának titkára. — *Nagyon sok nemzetközi mérkőzésre is sor kerül. Óriási meccs volt például, amikor a világhírű kubai együttes játszott az NDK-beli lányokkal.*

A vállalat 540 KISZ-ese remek kapcsolatot épített ki a környék iskolásaival.

AZ ÚT EGY RÉSZE

NÁDUDVAR

Traktorok dübörögnek a határban, új életre kelnek a szunnyadó mezők. A Vörös Csillag Termelőszövetkezet az egyik leghíresebb, leggazdagabb mezőgazdasági társulás az országban.

B. Nagy Ferenc csaknem harminc éve lépett a közösbe. Már a nyugdíjat várja. A Vörös Hadsereg útja 222. szám alatt van háza. Nekiről a kerítésnek, jóízűt pödörint csodaszép, hófehér bajuszán, és mesél:

— *Régen ezen a helyen még libalegelő volt. Köves út? Még hírből sem. Ahogy terebélyesedett a falu, úgy szűkült a libalegelő. Most új házak sorakoznak az út két oldalán. Az első világháborúban már dolgoztam, muszáj volt, kellett a pénz. Hatan voltunk testvérek. Szerettem a jószágot, pásztor voltam.*

A szövetkezetben brigádvezető lettem. Amikor időm engedte, népdalokat gyűjtöttem és továbbadtam a gyerekeimnek. Két lányom sokáig Püspökladányban, a pávakörben énekelt. A fiam is pásztorember lett. tőlem tanulta a mesterséget. No persze, a mai pásztorkodás a régihez képest paradicsom.

MISKOLC

— *Gyümölcsös, tarka rét virított valamikor errefelé* — mondja dr. Dobos László, a miskolci gyermekváros igazgatója. — *A szovjet csapatok 1944-ben a Bükkön keresztül, Hejőcsaba felől jöttek, ezért nevezik ezt az utat Vörös Hadsereg útjának. December 3-án szabadultunk fel.*

A gyermekvárosban 320 gyerek él, nyolcvan óvodás, kétszáz általános iskolás és negyven gimnazista, szakmunkástanuló.

— *Ha elvégzem az általánost, ápolónő leszek* — mondja Tamás Irén nyolcadikos. — *De lehetnék szakács, fodrász, hegesztő, lakatos... Kinek mi tetszik jobban. Ha végzünk, válogathatunk a munkahelyek között, a város az elhelyezkedésben is segít...*

Igen, és még sok másban is. Évente 14 millió forinttal gazdálkodhat Dobos igazgató és „vezérkara". 35—40 vállalat, kétszáznyolcvan szocialista brigád áll rendszeres kapcsolatban a gyerekekkel.

MEZŐFALVA

A település hajdan a zirci apátsághoz tartozott, a papok Hercegfalvának hívták, mi Mezőfalvának.

De a felszabadulás után nemcsak a neve változott meg a községnek. A jegyzőlakásból könyvtár lett, a papok egykori istállójából pedig művelődési ház. Az út, ahol a könyvtár áll: a Vörös Hadsereg útja.

— *Évente nyolcszáz olvasót tartunk számon, köztük négyszázötven gyereket* — mondja Erdélyi Józsefné könyvtáros.

Az ötezer lakosú faluban sok új családi ház már garázzsal épül, minden családnak van televíziója, sőt a színes tévének sem járnak csodájára. Most épül az iskola tornaterme, sportudvara — lesz, ahol eddze testét a hatszázötven általános iskolás.

A gyerekek meglepően sokat tudnak községük múltjáról. „Kétszer cserélt gazdát a falu 1944-ben — mondja egyikük. — A németeknek a fehérvári páncéloscsata idején egyszer sikerült visszafoglalniuk, de azután Dunaföldvár felől megindult a nagy roham."

*

... Énekelték a Katyusát, ették a barna katonakenyeret, siratták elesett bajtársaikat. Édesanyák, testvérek, lányok várták őket otthon, de sokat közülük hasztalan.

Emlékük tovább él az utcanevekben, az arra járók, az ott élők szívében.

Írták: Dési Péter, Gebri Antal
Fotó: Gaál Zoltán, Wagner Margit

A miskolci gyerekváros óvodájában nyolcvan apróságról gondoskodnak. Az évi 14 millió forintból bőven jut a legkisebbeknek is ...

DÍSZSZEMLE — 1980

FABIK KUPA

Nagykanizsán, a MÁV-NTE sportcsarnokában április 4-én kilencedszer rendezik meg a Fabik Kupát, az országos úttörő-vívóbajnokságot. A budapesti Csinos Péter tavaly bronzérmes volt, az idén legalább egy ezüstöt szeretne hazahozni a „kanizsai gőzössel". Vívóalapállását Solti Antal edző ellenőrzi.

MEGJELENT A „ZSIBONGÓ"

Soha nem látott újságolvasási kampánynak lehettünk tanúi a XI. kerületi Mérnök utcai általános iskolában. Ugyanis megjelent a „Zsibongó", az iskola szeptember óta működő újságíró szakkörének hatoldalas kiadványa, amelyben tizenöt felsőtagozatos fiú és lány írta meg színes riportokban és cikkekben saját közössége, valamint a kerület legérdekesebb eseményeit, tudnivalóit. **Gratulálunk a „kollégáknak"!**

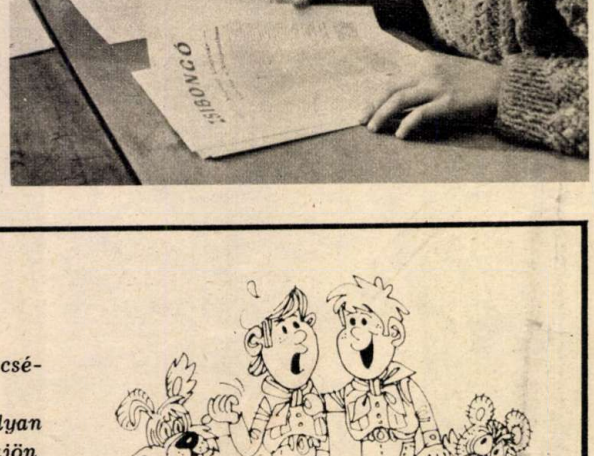

A HÉT VICCE

Két fiú a kutyáját dicséri:

— Az én kutyám olyan ügyes, hogy ha hazajön, becsenget az ajtón!

— Az semmi — legyint a másik —, az én kutyámnak erre nincs szüksége, saját kulcsa van.

Ki a „legény" a játszótéren, vagy a utcában? Ezt a rendkívül fontos kérdés vidám párviadal keretében könnyen el dönthetitek. A szkanderezés néven is mert „karpárbaj" izomfejlesztő hatás mellett jó szórakozást jelent és soroza tos győzelmek esetén kellő tekintély is biztosít.

A párharc lényege: a képen láthat kiindulóhelyzetből próbáljátok oldalr leszorítani társatok karját. Először azo nos súlyú ellenfelet válasszatok, ha kö zöttük nem találtok legyőzőre, idősebb vagy nehezebb súlyú partnert is kihív hattok. A leszorítást jobb és bal kézze felváltva végezzétek.

A szabadidő-sportok között egyr népszerűbb a tollaslabdázás. Ha va ütőtök és labdátok, már kezdődhet a játék. Az első feladat a kellő ütés biztonság megszerzése, amit néhán órás gyakorlással elérhettek. Váltakoz va használjátok az alsó és a fej fe letti ütéseket, és ha már képese vagytok tíz-húsz ütést folyamatosan vé gezni, játszhatjátok versenyszerűen i Jelöljétek ki a játékteret, középen kb másfél méter magasan feszítsétek ki zsinórt. A játékot természetesen egysze rű szabályokkal játsszátok, és arra tö rekedjetek, hogy saját térfeleteken m nél kevesebbszer érjen földet a labd

ZSIBONGÓ

MEGNYERGELT NYEREMÉNY

Az októberi Mini Pajtás Rejtvénymagazin sikeres megfejtői közül az egyik főnyereményt, a Pilisi Parkerdő Gazdaság által felajánlott hintafalovat a dunaharaszti Micimackó őrs nyerte. A hetedikes lányok nagy örömmel „nyergelték" meg nyereményüket.

Az Egészségügyi Világszervezet (angolul: WHO, World Health Organization) az Egyesült Nemzetek Szervezetének legnagyobb, legtöbb országot magába foglaló szerve 1948. április 7-én alakult meg. Ebből az alkalomból április 7-ét egészségügyi világnappá nyilvánították.

Az Egészségügyi Világszervezet minden évben másmás jelmondattal hívja fel a figyelmet egyes, különös fontosságú akcióira. A dohányzás egészségkárosító hatása ellen született az idei jelszó: **„DOHÁNYZÁS VAGY EGÉSZSÉG: TIÉD A VÁLASZTÁS"**

Természetesen nemcsak ezen a napon, hanem mindig az egészséget kell választanunk, ezért legjobb a dohányzást el sem kezdeni.

DOHÁNYZÁS VAGY EGÉSZSÉG...

IZOMLECKÉZTETÉS

NEM BÍROK MAGAMMAL!

Oly hosszú volt ez a tél, a szobafogság nagyon megviselt. Hiába mondják, hogy „Ki a szabadba!", ha nem visznek. Most leszöktem, s jól kicsúzdázom magam. Dicséretet biztosan nem kapok érte, de nekem is szükségem van egy kis játékra!

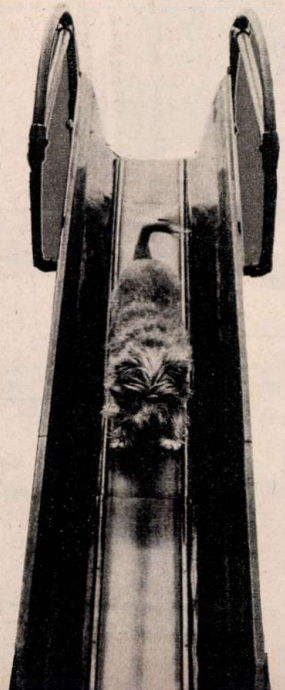

KAKASKIRÁLY

Vidám jelmezversennyel búcsúztatták a farsangot a debreceni Lőwy Sándor Úttörőházban. A derűs vetélkedőn az iskolai farsangok legjobb jelmezesei vettek részt. Többek között nagy sikert aratott az a fiú is, aki a televízió közelmúltban bemutatott sorozatából, a „Gyökerek"-ből merítette jelmezötletét.

A „fejek bandája” az úttörőtanács néhány vezér egyénisége. Az iskola büszkeségei

KÁR VOLT ÖSSZEVESZNI!

Bodnár Edit levelét olvasva előbb egy titokzatos társaságra gondoltam, de aztán rájöttem, hogy a „fejek bandájának” kivételezéseit említve a nyolcadikos lány az úttörőtanácsra céloz. Csakhogy akkor ő is ehhez a „bandához” tartozik, hiszen levelében így mutatkozott be: „Úttörőtanácstag, csapatkultúros vagyok. Az elmúlt nyáron jutalomból Csehszlovákiában nemzetközi úttörőtáborban nyaraltam.”

A sérelem

Már azért is elutaztam volna Kecskemétre, hogy lássam a lányt, aki nem azért sértődött meg, mert kirekesztették valamilyen játékból vagy jutalomosztásból, hanem azért, mert — szerinte — nem engedik dolgozni.

Útban az aranyhomok fővárosa felé, még egyszer elolvastam Edit sorait: „Modern, csaknem új iskolába

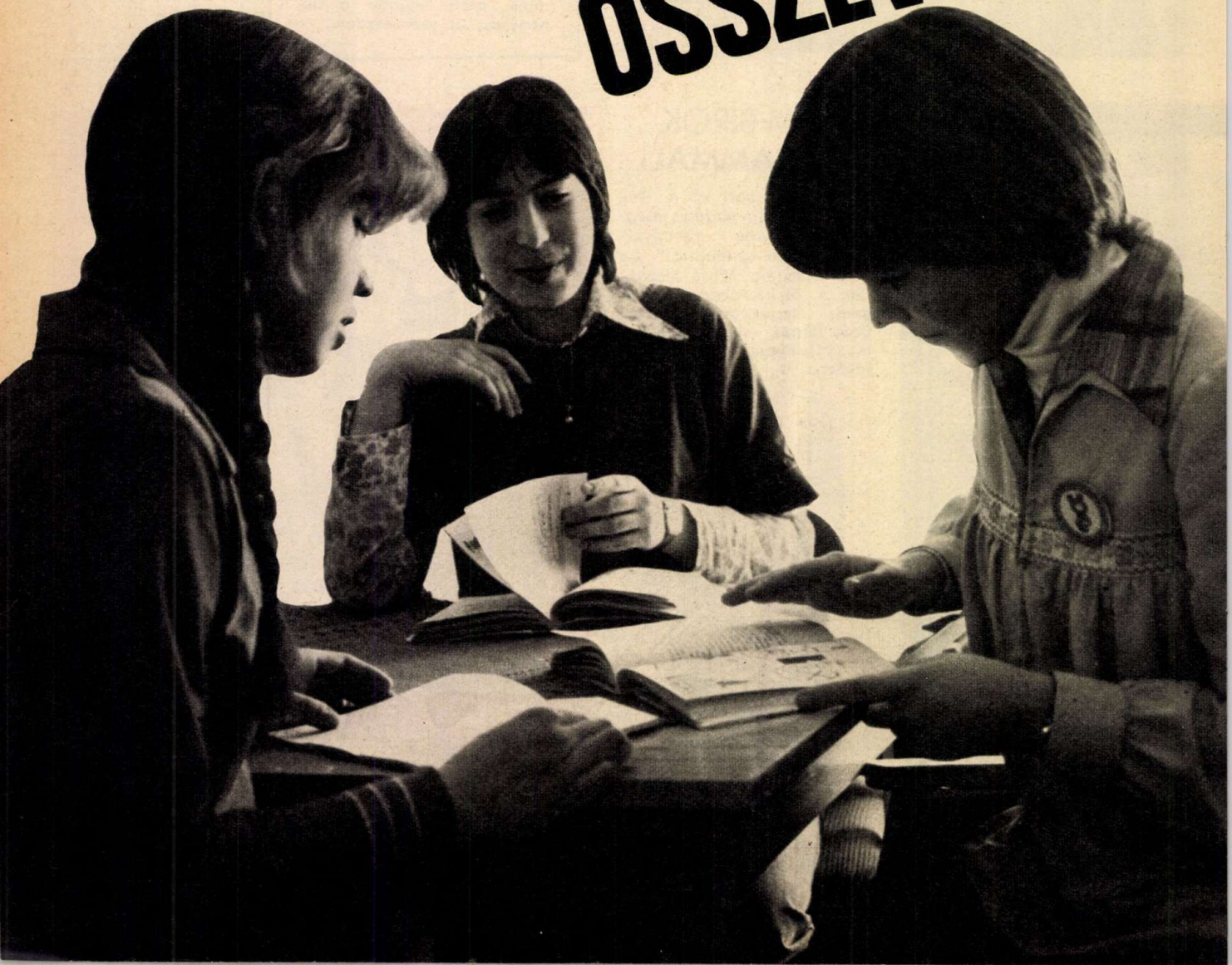

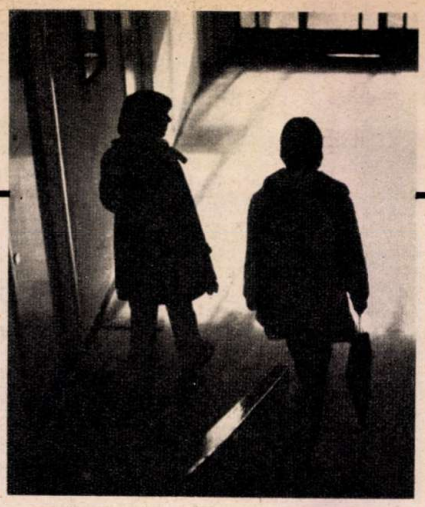

Edit és Gabi. Útban a kisdobosok Delfin őrséhez. Együtt és mégis külön

járunk. Mi, ha akarnánk sem tudnánk pinceklubot berendezni, mert nincs pincénk — írta. — Úttörőparlamentünk javaslatára kaptunk egy termet, hogy úgy alakítsuk át, ahogy akarjuk. Rögtön száguldani kezdett a képzeletem. De „barátnőim", akik egyben úttörőtanácstagok is, bekapcsolták a „féket", igyekeztek kihagyni mindenből. Szemtől szembe nem merték megmondani, hogy kívül tágasabb, de úgy intézték a dolgot, hogy a tervezésnél sohase legyek ott. Amikor érdeklődtem, hogy kinek adhatom az ötleteimet, csak hímeztekhámoztak... Én sem vagyok angyal. Az én munkámban is adódtak, adódnak és adódni fognak hibák, de ilyen utálatosan sohasem tudnék viselkedni csapattársaimmal szemben. A legjobb barátnők is összeveszhetnek, de a magánügy nem keverhető bele a közösségi munkába."

Hatszáznegyvennyolc főszereplő

Őszintén megmondom, hogy Kecskeméten, a 743-as számú Molnár Erik Úttörőcsapatnál egyszerűen restelltem volna elővenni a zsebemben lapuló panaszos levelet. Akkora volt a gyerekek, a felnőttek öröme, hogy majd szétfeszítette az iskola falait.

— Lassan aranycsapat leszünk! Előbb a sportolók hoztak aranyérmet, aztán a matematikusok, az énekesek, a szép magyar beszéd bajnokai. Tegnap pedig az orosz szaktárgyi verseny résztvevői szerezték meg az első helyet — újságolta boldogan Lengyel Józsefné, az úttörőcsapat helyettes vezetője.

A körém sereglett gyerekek és felnőttek jókedvét csak növelte, hogy a hasznos anyagok gyűjtése is példátlan sikerrel zárult. Tonnákban lehet számolni az összeszedett papír-, vas- és rongymennyiséget. A nyári táborozásra csapathozzájárulással az eddigieknél is több gyerek mehet majd. És jól halad a hagyományos tavaszi seregszemle műsorpróbája is. A csapat tagjai a város legnagyobb művelődési házának színpadán lépnek fel.

— A mi műsorunknak hatszáznegyvennyolc főszereplője lesz. Annyi, ahány tagja van csapatunknak. Úgy rendeztük a dolgokat, hogy mindenki felléphessen valamilyen műsorral, olyan szerepet kapjon, amihez tehetsége, kedve van, és amivel sikert arathat — mondta Varga Sándorné kórusvezető.

A pletyka mérgez

Küldetésemről mégsem tudtam megfeledkezni. Eszembe juttatta a hely, a szépen berendezett klubszoba, amely Edit levelében szerepet kapott. És az a tény, hogy amikor a „fejek bandája", az úttörőtanács tagjai a sikerekről beszéltek, szinte minden alkalommal megemlítettek két nevet, Szabó Gabiét, aki az úttörőtanács titkára és Bodnár Editét.

Az én figyelmem inkább Szabó Gabi felé fordult, aki miatt, mint ahogy kiderült, Bodnár Edit megírta levelét. A kék szemű lányról a csapatvezető-helyettes így beszélt:

— Tehetséges, jófejű. Kezdeményező, viszi maga után a többi gyereket.

Zsóka néni, a nyolcadik osztályosok osztályfőnöke pedig Editet mutatta be:

— Kitűnő tanuló, minden munkában benne van, vezéregyénisége a rajnak és az egész csapatnak.

— Miért panaszkodtál Gabira? — kérdeztem, amikor magam maradtam Edittel.

— Mellőzött...

— Miért hanyagoltad Editet? — próbáltam faggatni Gabit is.

— Mert másokkal barátkozott...

Sajnos, a két lány még csak meg sem próbálta kibogozni, hogy barátságuk hol futott zátonyra. Engedtek a szóbeszédnek, amely szerint Edit így, meg úgy, ezzel és azzal jár, Gabi pedig hanyagolja Editet, mert ő is új barátnőre akadt.

Együtt erősek

— Mikor ismerkedtetek meg? — kérdeztem Edittől, amikor tanítás után felkerestem otthonában.

— Az első osztályban.

— Azóta együtt jártok iskolába?

— Igen. És együtt dolgozunk a rajban, az úttörőcsapatban is. Tegnap együtt nyertük meg az oroszversenyt is.

— Min vesztetek össze?

Megvonta a vállát.

— Tudomásom szerint te filmrendező szeretnél lenni. Ha kettőtök életét vinnéd vászonra, hogyan végződne a film?

— Úgy, hogy egy út kétfelé ágazik, az egyiken én, a másikon Gabi halad. Ha az embertől a barátnője csak egy pillanatra fordul el, már az is megbocsáthatatlan. De engem Gabi egy ideig teljesen mellőzött.

— Te sem viselkedtél vele barátnőhöz méltóan.

— Az is megbocsáthatatlan.

Hamarosan megérkezett Editék lakására Gabi is. Együtt indultak el a kisdobosok Delfin őrséhez, hogy „jó bulit" tartsanak a kicsiknek.

Mentek az utcán, a tavaszi napsütésben. Lassan bandukoltak, mégis úgy tűnt, mintha körülöttük szikrázna a levegő.

Hosszan néztem utánuk. Sajnálom, hogy megromlott a barátságuk. Hiszen ők ketten nagyon erősek, így együtt képesek lennének sarkából kifordítani a földet is.

Faragó György

Fotó: Gaál Zoltán

Editék a munkában ma is elöl járnak. De a barátságuk... Kár lenne végleg hátatfordítani az együtt töltött nyolc esztendő szép pillanatainak

A NAGY M

Londonban, 1863-ban kezdte meg világhódító útját a „Metropolitan-Line". Túl hosszú volt a neve, a tizenhat betűből tizenegyet elhagytak. Így született meg a METRO. Azóta ez a neve a világ valamennyi földalatti gyorsvasútjának. Jele mindenütt ugyanaz: nagy „M".

Először a századfordulón

Az európai kontinensen elsőként a magyar fővárosban indult el a föld alatti szerelvény. Pályája 3695 méter hosszú volt. A Gizella (ma Vörösmarty) tértől a Városligetig 10 perc alatt tette meg az utat. Az avatás napján a Budapesti Hírlap 1896. május 3-i száma így írt: „Ma mutatták be a főváros és a sajtó képviselőinek a föld alatti elektromos vasutat. Őszinte csodálkozással bámulták a jelenvoltak a nagy művet. Az elektromos Budapest föld alatti csodája ez, ahol az ember 35 fokos nyári melegben fázni fog."

A kolléga még írt a meglepően szép kiállítású szalonkocsikról, a majolikával díszített állomásokról, az egységesen megállapított 20 filléres viteldíjról, amelyet ha bedobtak a hölgyek és az urak az állomáson felállított automatákba, ez az elmés szerkezet kiadta a jegyet.

A budapesti földalatti 1896-ban nemcsak a hazai, hanem a külföldi közvéle-

Nagyszerű csomópont a Fradi-pályánál. Sipőczy Lajos kitűnő grafikáján látható: az Üllői út átível a Könyves Kálmán körúton s akadálytalan, lendületes forgalmat biztosít

A siker, a boldogság nagy pillanata, amikor a két alagút eggyé válik. Hosszú hónapok munkája után a mélyben találkoznak és ünnepelnek az építők

mény csodálatát is kivívta. Akkor valóban korszerű alkotás volt. A kocsikat gyártó Siemens-Halske cég a megnyitást követő tizedik napon Budapesten közleményt jelentetett meg az alábbi szöveggel: „Őfelsége a király a legkegyelmesebben elhatározta, hogy egy utat tesz a Gizella térről a Városligetbe, és megengedte, hogy a vasút a Ferenc-József Földalatti nevet viselje. 1896. május. 13."

A föld alatti „híd"

Egy hónap híján 74 évet kellett várni, amíg 1970. április 4-én megnyílt Budapest második metróvonala. A Fehér úttól a Deák térig utazhatunk rajta. Két év múlva már a Déli pályaudvarig suhantak az acélkék szerelvények, átbújva a Duna alatt. A 10,5 km hosszú kelet-nyugati metróvonalon naponta fél millió ember utazik Pest és Buda között.

Budapest harmadik metróvonalára már csak hat évet kellett várnunk. A metróépítők ezt észak-délinek nevezik. Kőbánya—Kispesttől Újpest érintésével a káposztásmegyeri új lakótelepig épül fel több szakaszban. Ennek hossza csaknem 22 kilométer lesz. Építésének már ti is tanúi vagytok. Első szakaszát (a Deák tér és a Nagyvárad tér közöttit) 1976-ban avatták. A Nagyvárad tér—Kőbánya—Kispesti szakaszt pedig az idén tavasszal. Az avatás időpontja egybeesik a metró 10 éves jubileumával.

Aki figyeli a tv-híradót, észrevehette, hogy 1963 óta rendszeresen tudósítunk minden olyan eseményről, amely a metró építésének legérdekesebb pillanatait örökíti meg. Közülük talán a legemlékezetesebbet említem meg.

Dráma az Uránia alatt

Amikor a geológusok kijelölik egy leendő metróvonal irányát, sok mindent figyelembe vesznek. Mégis előfordulhat olyan nem várt esemény, mint amilyen 1966-ban történt. A kelet-nyugati út a Keletitől az Astóriáig a mélyben, a Rákóczi út vonalát követi.

Az Uránia moziban éppen az esti film pergett, amikor a mozi padsorai alatt 35 méter mélységben egy föld alatti lencséből nagy erejű vízbetörés árasztotta el a már kész, de még nem szigetelt alagutat. A riadó után 48 órás megfeszített küzdelem kezdődött a vízzel. Ha a betörő víz kimossa a házak alól a homokot és a földet, megsüllyednek az épületek.

A film pergett tovább. A nézőtéren senki sem sejtette, hogy milyen küzdelem folyik alattuk a mélyben. Az építőknek megfeszített munkával egy különleges, gyorsan táguló beton segítségével sikerült eltömni a víz útját. Metrós barátaink értesítettek bennünket, s így sikerült megörökítenünk a tv-híradó nézői számára az emberek és a víz küzdelmét.

Ezeket az alagutakat hatalmas fúrópajzsokkal készítik. Egyszerre két irányból indulnak az építők, valahol félúton találkozniuk kell, s ebben a lézerirányítás segít. Az egyik ilyen örömteli találkozásnak én is szemtanúja voltam, mégpedig a Károlyi-kert alatt, amikor a kamerák optikái előtt találkoztak az izzadt, maszatos „barábelek", azaz a metróépítők. Mindössze öt milliméter volt az eltérés. Ez telitalálatnak számít!

Kéregvasút vagy mélyvezetésű

Napjainkban sokat vitáznak azon, hogy melyik építési mód a gazdaságosabb. A mélyvezetésű, ilyen volt a kelet-nyugati, vagy a kéreg alatti, ilyen az észak-déli nagy része.

A vitát az dönti el, hogy a beépített városrészek alatt kell-e a vonalat vezetni, vagy találhatók olyan hosszú, egyenes utak, mint a már említett Üllői út és Váci út. A mélyvezetésű a házak és középületek süllyedését, károsodását akadályozza meg, az utóbbinál viszont elegendő az egy-két méteres mélység is. A kéreg alatti vasút hívei a mélyvezetésűek szemére vetik, hogy az nagyon drága, hiszen építését csak úgynevezett keszonban (túlnyomásos munka-

A NAGY M

hely) lehet elvégezni, mégpedig azért, mert a munkahelyen létesített egy-két atmoszférás túlnyomás nem engedi befolyni a talajvizet az alagutakba. A kéreg alatti építési mód hátránya — mondja az ellentábor —, hogy az alagút teljes hosszában minden közművet (csatornákat, gázvezetékeket, kábeleket) ki kell cserélni. Ha alapos számadást végeznek, kiderül, hogy a költség minimális eltérést mutat mindkét megoldásnál.

A jövő: 50 állomás, 35 aluljáró, és napi 3 millió utas Budapesten. Ugye, alig hiszitek? Pedig ezt ígérik a szakemberek. Elkészítik Budapest metrós gerinchálózatát, amelynek hossza az elővárosi gyorsvasutakkal együtt eléri majd a 100 kilométert. Ez azt jelenti, hogy a főváros tömegközlekedésének 50 százalékát a metró és a HÉV bonyolítja le gyorsabban, mint bármely más közúti jármű.

Bokodi Béla

A metró déli végállomása madártávlatból, az építés utolsó szakaszában

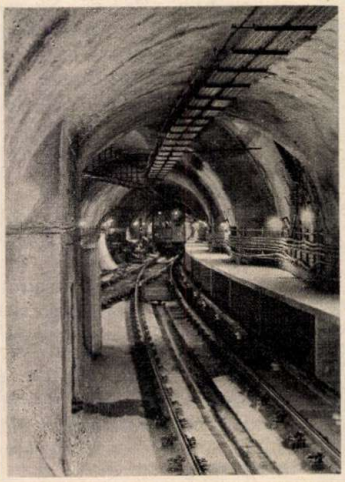

Villámsebesen suhan a szerelvény. Az alagútban csak a sötétség az akadály

A metró mindannyiunké! Építéséről mindig várjuk a friss és jó híreket. Egy kis kényelmetlenség a felszínen, de évtizedekre megoldódnak közlekedési gondjaink

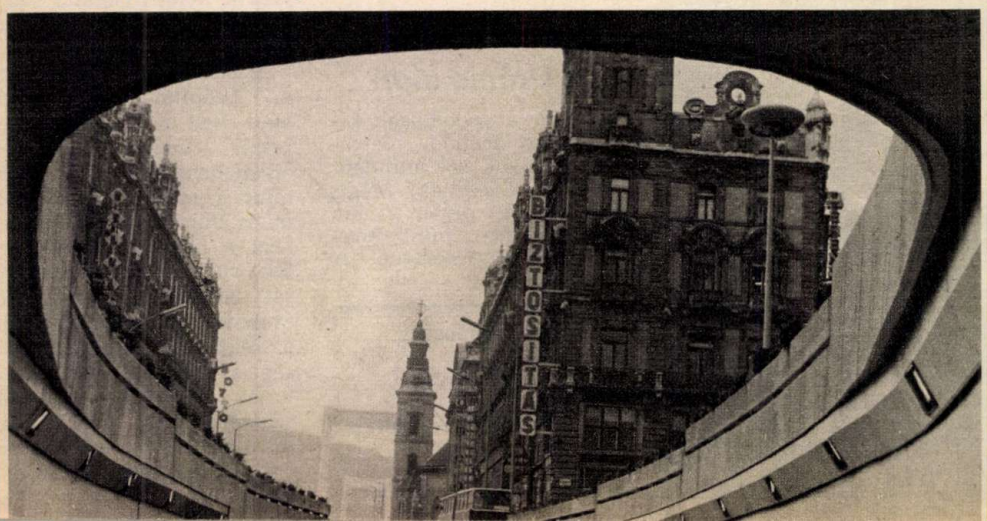

A metróépítés újjá varázsolja a felszínt is. A felül- és aluljárók rendszere tiszta kereszteződéseket, biztonságos közlekedést nyújt

POSTAFORDULTÁVAL

SPORTOLÓ GYEREKEK

(VITA)

A közelmúltban két írásunkban is foglalkoztunk az élsportoló gyerekek helyzetével. Cikkeink nyomán nemcsak a gyerekek ragadtak tollat, hanem a felnőttek, köztük – nagy örömünkre – testnevelő tanárok is.

MEGÉRI? NEM ÉRI?

Nem tartom valószínűnek, hogy az újságírók összebeszéltek volna, hogy a gyerekkori élsport problémáiról egyidőben írjanak. Az elmúlt hetekben a Pajtásban és a Népsportban kétszer, a Magyarországban egyszer olvashattunk olyan írásokat, amelyek ezt a problémát érintik.

Hozzászólásom fő oka mégsem a sajtóban erőteljesen megnyilvánuló érdeklődés, hanem e jelenségben levő veszély, amely nemcsak azt a néhány száz úttörő korú gyereket érinti, akik jelenleg már szenvedői a „gyerekkori rabigának". Befolyásolják ezek a tünetek a sporttal még csak ismerkedők tömegeit is, akik aggodalommal tekintenek jövőjük elé, s latolgatják: megéri, nem éri; menjek-e sportolni vagy sem?

„Volt alkalmunk uszodában, tornateremben síró, kegyetlenül zokogó fiatalokkal találkozni, akik mindent kaptak edzőiktől, csak emberi szót nem. Ha ilyen áron érhető csak el a siker, akkor ne legyen egyetlen olimpiai aranyérmünk sem." Ez a határozott — talán túl határozott — megállapítás olvasható a „Szuperedzők és középszerűség" című cikkben, amely a Népsportban jelent meg.

A helyzetet jobban érzékelteti a másik cikk, amelyben a sporttudomány képviselője így érvel a sport jövőjével kapcsolatban: „Egyre inkább kihal a korábban még érvényes TEHETSÉG+SZORGALOM = SIKER modell; arról nem is beszélve, miszerint a ma sportjába az elviselhetőnél már jóval nagyobb számú külső tényező — orvostudomány, pszichológia — keveredett, s ha ez erősödik, akkor maga a SPORT előbb-utóbb megfullad."

Határozottan kimondom: a gyerekkori élsportot is a sport egyik ilyen külső, negatív jelenségének tartom. Hasonlóan a doppinghoz, vagy különféle olyan mesterséges teljesítményfokozáshoz, amelynek egészségügyi következményei előre nem láthatóak, s amelyeket eltakar az érmek csillogása.

A jelenkori élsport nemzetközi porondján csak rendkívüli eredményekkel érhető el a siker, s ehhez többféle eszköz használható fel. Egyik ezek közül a gyermekkori élsportolás kialakítása, nem csupán női tornában és úszásban — ahol már szembetűnő, vagy egyenesen általánosan elterjedt —, hanem minden sportágban, ahol ez élettanilag, anatómiailag egyáltalán lehetséges (pl. műkorcsolyázás). Ez a gyakorlat néhány évtizedes, mai társadalmi érdek eredménye. Bajnokokra szükség van.

A lazább ízületű, könnyebb testsúlyú, családalapítási, lakásszerzési, hivatáskereső problémákkal nem küzdő, tehetséges gyerekekkel az edzők gyorsabban tudják céljaikat megvalósítani, jó eredményeket elérni a világversenyeken. „Csak" munkára kell őket fogni, kemény munkára. Korántsem arról van szó, hogy az egyes sportágakra való korai szakosodás szakmailag elhibázott lépés lenne. Ha ezek a gyerekek heti 12 alkalommal 3—4 óra színes, sokoldalú sportképzésben vennének részt, a lényeg nem változna: munkát kérünk tőlük — születésüktől fogva.

Tapasztalatból tudom, hogy az élsportoló gyerekeket mind nagyobb teljesítményre ösztönző élvonalbeli edzők nem „vadállatok", nem csinálják szívesen a munka léleknyomorító, rossz oldalát. Az a feladatuk — mint minden élvonalbeli edzőnek —, hogy a körülményekhez képest a legjobb eredményt érjék el tanítványaikkal. A különbség csak az, hogy míg egy 21 éves versenyző már nagykorú, osztozik a felelősségben (ha egyenlőtlenül is), a gyerekkorú élsportoló esetében szinte minden felelősség az edzőé. S természetesen a szülőké, a családé. Itt is kettős arcú a kép. Könnyű lenne egy kézleguintéssel elintézni: nagyravágyó szülők, akik gyermekeik sikerével dicsekednek! Ám a szülők java része nagyon is a „gyermekkori rabiga" fő teherviselői közé tartozik. Időben, pénzben, hozzáállásban. Sok esetben szakmai segítséget is nyújtanak. Ez viszont jobbára „hazai" jelenség. Persze, amit tesznek, többnyire eléa kevés, tulajdonképpen nem is az ő feladatuk lenne. Mire gondolok? Arra, hogy a „gyermekkori rabiga" okozta károsodások minimumra csökkentéséhez a „robotoló" körülményeit ideálissá, gyerekközpontúvá kellene tenni. Személyekre bontott iskolai tananyag, házitanító, a kényelmesnél több — meghitt pihenő — vagy szálláshely; ellenőrzött étkezés lenne szükséges ehhez, de sorolni is nehéz, mert szinte meseszerű. És nagyon drága.

Várható-e ilyen fejlesztés? Erről érdemes lenne megkérdezni a nemzetközileg szintén számottevő öttusacsapat tagjait, hiszen az ő számukra sem idegen fogalom a „robot", mióta és mikorra várják az ideálishoz közelítő felkészülési feltételeket.

Várják, pedig ők már felnőttek.

Szlatényi Béla
testnevelőtanár
Budapest

ÉVEKIG EGY PILLANATÉRT

Azt hiszem, hogy aki a sportot választja, az nem érzi rabigának. Igaz, hogy rengeteg többletmunkával jár, de a nehézségek mellett sok szépséget is nyújt a művelőinek.

És amikor valaki egy edzésen úgy érzi, hogy nem megy, nem csinálja tovább, akkor megszólal benne valami: Dehogynem! Hisz előtted a kitűzött cél!

Igen, a cél... Bizony, azt a célt nehéz elérni, de ha egyszer valaki ott áll az Európa-bajnoki, a világbajnoki vagy az olimpiai dobogó tetején, akkor elfelejt mindent. Elfelejti a hosszú hétköznapok monoton edzéseit, elfelejti azokat a pillanatokat, amikor úgy érezte, nincs tovább.

Lehet, hogy ezért a pár pillanatért hosszú-hosszú évekig küzdött, minden mást félretéve, de akkor úgy érzi, hogy megérte.

És erre már gyermekkortól kezdve készülni kell, és ezt a küzdelmet tényleg csak azok bírják, akik valóban az élen akarnak maradni. Erre csak azok méltók, akik meg tudják maguktól vonni a különböző szórakozásokat, akik, miközben más moziba megy, kirándul, addig ők dolgoznak az edzőteremben.

Horváth Ildikó
Kenyeri

MINT A KAVICSOT

Nyolcadikos vagyok, a családunkban mindenki sportolt, vagy sportol valamit. Mi otthon a családban beszélgettünk erről a témáról. Felvetődött az, hogy például a műkorcsolya VB-n szinte nevetséges volt látni a kis 30 kilós lánykákat a coli fiúk mellett, akik úgy dobálták őket, mint egy kavicsot. Édesapám szerint ennek a sportágnak kimondottan kárára vált ez a túlzott fiatalodás, ugyanúgy, mint a tornának, ahol évekkel ezelőtt még kecses nőket lehetett látni a szereken, most pedig csitri lányokat. Szerintünk az lenne a természetes, ha a tehetséges fiatalok gyermekkorukban élnék a gyerekek színes életét — legfeljebb heti 2—3 edzésen űznék a sportágukat, vagy pedig annyit járnának edzésre, amennyit szeretnének —, s úgy 14—15 éves korukban kezdenének el felkészülni a nagyobb eredményekre. Így a világversenyek nem „úttörőolimpiák" lennének, hanem érett, felnőtt emberek viadala.

Vedres Erzsébet
Budapest

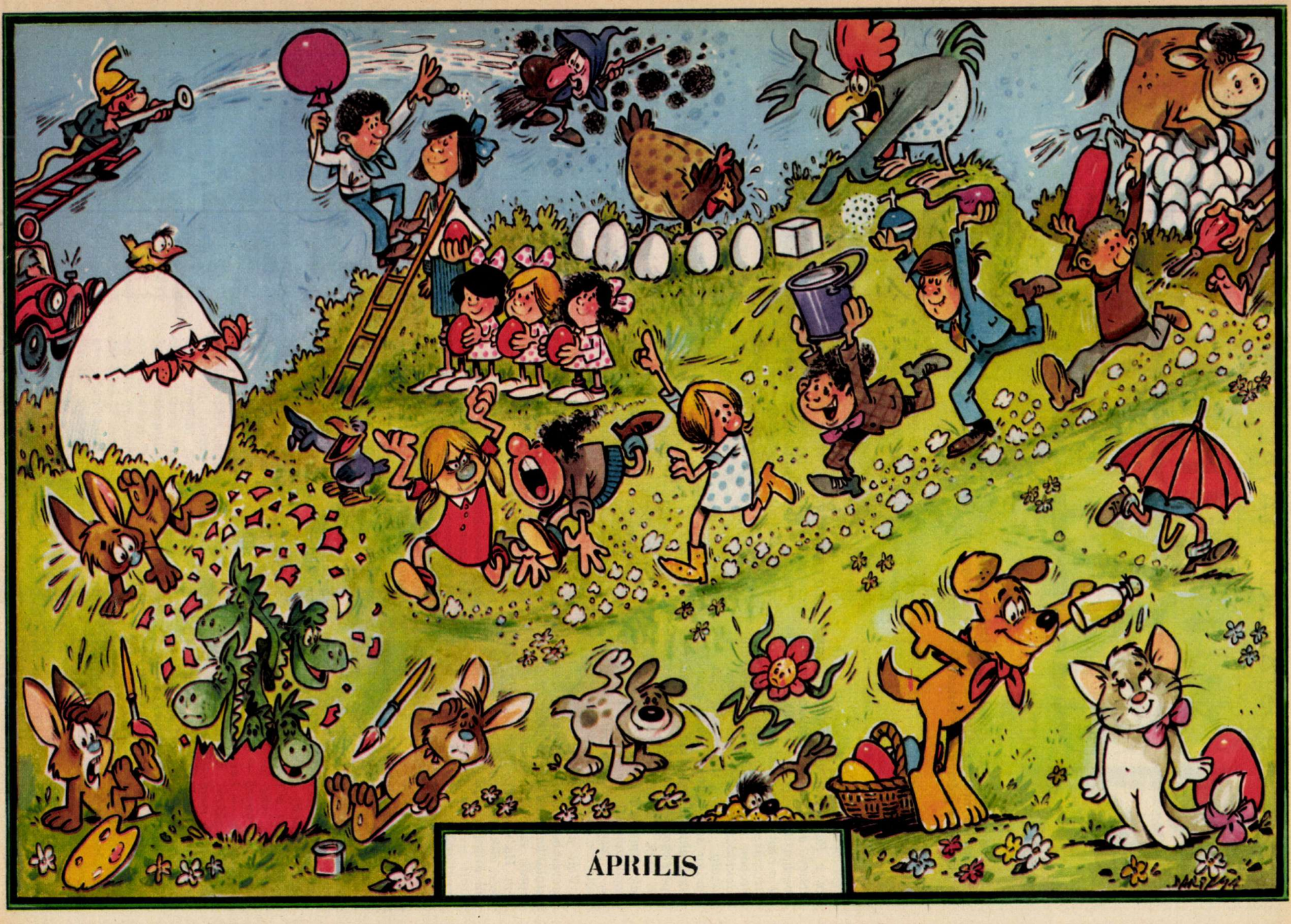
ÁPRILIS

Minden hónapban, minden hónapról közlünk ilyen színes naptárt. A többi a te dolgod. Ragaszd kartonpapírra és jegyezd fel benne – hogy el ne felejtsd – legfontosabb teendőidet.

1
KEDD
HUGÓ

2
SZERDA
ÁRON

3
CSÜTÖRTÖK
BUDA, RICHÁRD

4
PÉNTEK
FELSZ. ÜNN.

5
SZOMBAT
VINCE

6
VASÁRNAP
HÚSVÉT

7
HÉTFŐ
HÚSVÉT

8
KEDD
DÉNES

9
SZERDA
ERHARD

10
CSÜTÖRTÖK
ZSOLT

11
PÉNTEK
LEÓ

12
SZOMBAT
GYULA

13
VASÁRNAP
IDA

14
HÉTFŐ
TIBOR

15
KEDD
ANASZTÁZIA

16
SZERDA
CSONGOR

17
CSÜTÖRTÖK
RUDOLF

18
PÉNTEK
ANDREA

19
SZOMBAT
EMMA

20
VASÁRNAP
TIVADAR

21
HÉTFŐ
KONRÁD

22
KEDD
CSILLA, NOÉMI

23
SZERDA
BÉLA

24
CSÜTÖRTÖK
GYÖRGY

25
PÉNTEK
MÁRK

26
SZOMBAT
ERVIN

27
VASÁRNAP
ZITA

28
HÉTFŐ
VALÉRIA

29
KEDD
PÉTER

30
SZERDA
KATALIN

Dolgoznak az izmok, erősödik a kéz, a törzs, a láb. Az egyik legszebb sportág a kerékpározás

KRESZ-versenyeken csak azok szerepelhetnek jól, akik alaposan ismerik a közlekedési szabályokat

TEKERJ!...

A „menők" már az igazi, tavaszi erőpróbákra készülődnek

Az ügyességi viadalok magas fokú technikai felkészültséget követelnek

Meg se kottyan egy kis „slalomozás" a bábuk között

Majzlinger Peti „felébresztette" téli álmából kedvenc kerékpárját. Kitolta a kapun és könnyed mozdulattal felpattant a nyeregbe. A mozdulat azonban könnyedsége mellett kissé pontatlan volt. Az a testrésze, amellyel tavaly már viszonylag biztosan ült a kerékpáron, a tél folyamán feltűnően elnehezedett, így a megszokott lendület csak félig emelte az ülésbe. Egyensúlyát vesztve rövid imbolygás után bringástól az élősövénybe zuhant. Különösebb baja nem esett, csupán a nadrágja szakadt el két helyen... Még ez a balul sikerült indulás sem csökkentette Peti elszántságát, hiszen aki egyszer megszerette a két kerék-ken való suhanást, a pedálok játékos taposását, az nem hátrál meg egy esés után.

Örvendetes jelenség, hogy sok országhoz hasonlóan nálunk is egyre népszerűbbé válik, ismét kezd „divatba jönni" a kerékpározás. Motorizált világunk üde színfoltja ez a két lábbal hajtott közlekedési eszköz. Miért népszerű? Elsősorban azért, mert rendkívül széles körű a felhasználási lehetősége. Játékra, erőfelmérő vagy ügyességi versenyekre, túrázásra egyaránt alkalmas, de nem szabad lebecsülni a közlekedésben játszott, egyre fokozódó szerepét sem.

A kerékpározás „áldás" a szervezetnek. Keményen dolgoznak az izmok (a láb, a törzs és a kar izmai), fújtat a tüdő, szaporán lüktet a szív,

TEKERJ !...

és boszorkányos ügyességgel villannak a reflexek. Nem csoda, hogy a rendszeresen kerekezők erős lábú, nagy munkabírású, ügyes emberek.

Ti is azok lehettek, ha szabad időtökben minél többször nyeregbe szálltok.

Hogyan lássatok munkához? Az első feladat a karbantartás. A téli pihenő alatt a krómozott részeken a rozsda csúnya foltokat hagy, ezeket zsírral kenjétek át, olajozzátok meg a forgó részeket (középagy, csapágy, kormány) és a láncot. Ennyi ápolás után a bringa indulásra kész, most már rajtatok a sor.

Célszerű a kerékpározást rövid bemelegítéssel kezdeni. Először lassú iramban haladjatok, utána lehet növelni a tempót és a távolságot. A fokozatosság betartása nagyon fontos, így sérülés és izomláz nélkül tehettek szert egyre nagyobb erőnlétre.

Nézzük, mi mindent lehet csinálni a kerékpárral? 1. Gyorsasági verseny (csak kis forgalmú helyeken!). 2. Lassúsági verseny (ki ér legkésőbb a célba?). 3. Slalomozás akadályok között. 4. Különböző feladatok megoldása kerekezés közben (célba dobás, egyensúlyozás stb.). 5. Túrázás. Ez utóbbiban bontakozik ki igazán a kerékpározás nagyszerűsége. A távolság legyőzése, a természet szépsége, új tájak felfedezése olyan élményeket jelent, melyeket nem felejtenek el egyhamar a túrázás résztvevői.

A csoportos (iskolai, őrsi, raj) kerékpáros kirándulásnak azonban vannak szabályai. A túra útvonalán a KRESZ előírásai kötelező érvényűek. Két felnőtt vezető (egyik elöl, másik hátul) ügyel arra, hogy a csoport zárt egységben haladjon, lehetőleg egyesével, legfeljebb kettes oszlopban. Az országúton teljesen veszélytelen a közlekedés, ha mindenki fegyelmezetten viselkedik.

A kirándulás sikere függ az előkészítő és szervező munkától. Először lapos terepet jelöljetek ki, a táv ne legyen több tíz kilométernél. Később már „rázósabb" túrákra is vállalkozhattok. A túrázást kössétek össze vidám játékkal, versenyekkel, és figyeljétek nyitott szemmel a környéket.

A nagy nyári kerékpáros túrákig még bőven van idő. Igyekezzetek jól kihasználni az „alapozó" heteket, hogy amikor nyeregbe szólít az őrsi „riadó", jó erőben, felkészülten várjátok az indulást.

Lovas Albert

Fotó: Szalay Béla

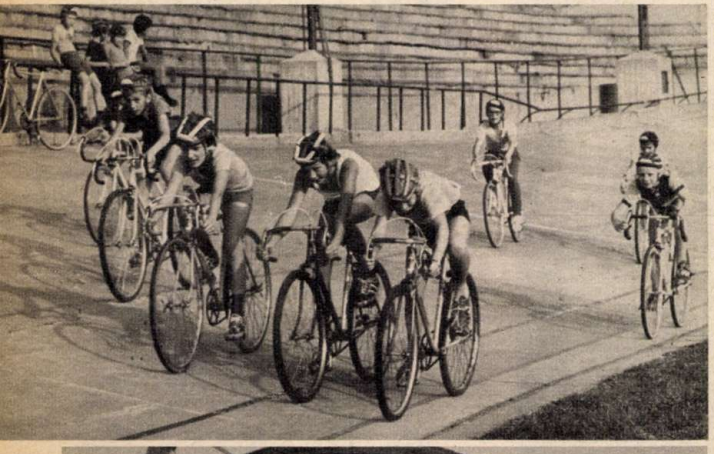

A Millenáris betonteknőjébe már csak a legjobbak, a legügyesebbek merészkednek. A pályaversenyek jelentik a sportág csúcsát

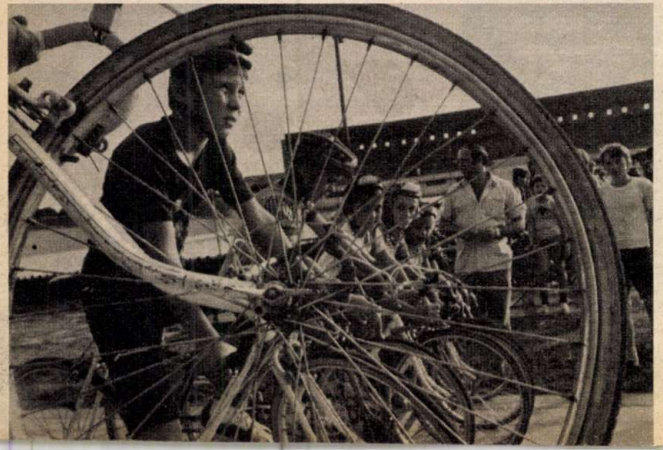

Feszült várakozás a rajtzászló lecsapódása előtt. Aztán: hajrá, tekerés minden erővel

HÚSZ NYELVEN ÉNEKEL

DÉVAI NAGY KAMILLA

Nem énekesnek készült. Minden vágya az volt, hogy taníthasson. Éneket, zenét, nyelveket. Azt akarta megtanítani az órákon, hogy a muzsika, az ének és a zene örömök forrása.

Vecsésen kezdte. A gyerekek mindig szeretettel várták, és naponta az állomásig kísérték a kedves, gitározó, éneklő, a tanulást vidámmá varázsoló Kamillát, a képesítés nélküli „tanító nénit".

A Zeneakadémiára ugyan nem sikerült bejutnia, de későbbi sikerei mégis elragadták Vecsésről. 1968-ban a „Nyílik a rózsa" a következő évben a „Röpülj páva" vetélkedők hozták az első nagy sikereket. Hamarosan meghívták a KISZ Központi Művészegyüttesébe, ahol három éven keresztül szerepelt: dalolt, gitározott. A Rajkó zenekarral együtt ment belföldi, külföldi turnékra. Az első önálló estjére 1973-ban került sor. Ez az év a berlini VIT esztendeje, Kamilla újabb sikereinek indítója volt. A VIT-en 44 ország 122 énekese közül őt tüntették ki az Arany Fesztivál díjjal. Ebben az évben vették először lemezre dalait.

Nemsokára megkapta a Népművészet Ifjú Mestere címet. Kül- és belföldi szereplések hosszú sora következett ezután.

Mozgalmi és művészeti munkájáért KISZ Érdeméremmel tüntették ki. Három nívódíjat is kapott, egyet a népzenei felvételekért, a másik kettőt irodalmi műsorokért, és Ady-versek megzenésítéséért. A gyermekévre megjelent egy kislemeze, 1979 végén egy nagylemeze is.

O. J.

Fotó: Wagner Margit

PAJTÁS
KEDVES
ISMERŐS

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező leányokat az 1980/81. tanévre felveszünk

fonó, szövő, kötő-hurkoló

szakmunkástanulónak — 16 éves korig.
Képzési idő: 3 év.
Ösztöndíj:
A tanulmányi eredménytől függően — a fonó, szövő szakmunkástanulónak 350—560,— Ft-ot, a kötő-hurkoló szakmunkástanulónak 150—550,— Ft-ot fizetünk.

Juttatások:

Az ösztöndíjon kívül, vidékieknek havi 500,— Ft, budapestieknek havi 450,— Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk.
(Az összes pénzbeli juttatás a fonó, szövő tanulóknak havi 850—1060,— Ft, a kötő-hurkoló tanulóknak 650—1050,— Ft.)
Ezen kívül a gyárunk mellett levő szakmunkástanuló otthonunkban elhelyezést, napi háromszori étkezést (munkaszüneti napokon is), havi 210,— Ft-ért biztosítunk.
Tankönyvről az iskola, munkaruháról, iskolaköpenyről, füzetcsomagról a gyár térítésmentesen gondoskodik.
Továbbtanulásra az üzemi szakközépiskolában és a területi gimnáziumban van lehetőség.
Jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

A gyár címe:
PNYV. Kelenföldi Textilgyár személyzeti és oktatási osztály Budapest XI., Budafoki út 111—113., 1502
Telefon: 868-955, 191 mellék.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

- **kőműves,**
- **ács-állványozó**
- **hidegburkoló**
- **fapadlózó műanyagburkoló**
- **víz-gázszerelő**
- **központifűtésszerelő**
- **villanyszerelő**
- **vas- és fémszerkezeti lakatos**
- **épületasztalos**
- **szobafestő-mázoló**

szakmára várunk benneteket.

Szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1980-ban betöltik és a 8. osztályt elvégezték, illetve, akik jelenleg nyolcadikos tanulók.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont és teljes ellátást biztosítunk. Tanulmányaitokhoz szakképzett nevelő tanárok nyújtanak segítséget.

Biztosítunk továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, valamint különböző sportolási és művelődési lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamenynyi szakmában 250,— Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is lehetőség van.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Főv. 3. sz. Építőipari Vállalat, szakoktatási csoport, Budapest XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300.

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓK FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a Magyar Hajó- és Darugyár várja a 8 általánost végzett tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel:

– szerkezeti lakatos – csőszerelő, – gépszerelő – ács-állványozó – hegesztő – gépiforgácsoló (esztergályos) – villanyszerelő – öntő

GONDTALAN TANULÁSHOZ BIZTOSÍTUNK – kollégiumi elhelyezést – korszerűen felszerelt tanműhelyt – tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250–500,– Ft társadalmi ösztöndíjat – napi 3,– Ft térítésért ebédet – nyereségrészesedést – üdülést balatoni üdülőinkben – sportolási lehetőséget vállalatunk 8 sportszakosztályában – kéthetenkénti szabad szombatot.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN – továbbtanulási lehetőség – munkába álláskor 1500–2000,– Ft juttatás – modern munkásszálloda – jó kereseti lehetőség.

ÉRDEKLŐDNI ÉS JELENTKEZNI AZ ALÁBBI CÍMEKEN LEHET:

MHD Központi Oktatási Osztály Budapest, Váci út 202. 1904 Telefon: 401-562

MHD Tiszafüredi Gyáregység Tiszafüred Telefon: 3

MHD Balatonfüredi Gyáregység Balatonfüred Telefon: 525

MHD Váci Gyáregység Vác, Derecskei dűlő Telefon: 223

GYÜJTSD A CSIGÁT!

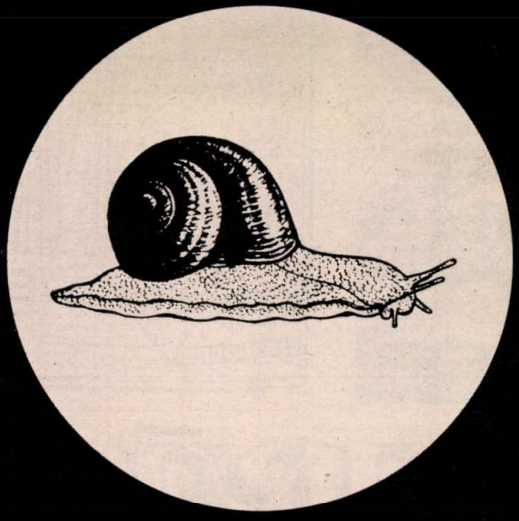

1 kg 12 Ft

MAVAD BUDAPEST

A MAVAD

kilogrammonként 12 Ft-ot fizet
a 28–38 mm átmérőjű

ÉLŐ ÉTICSIGÁÉRT

Átvevőhelyek: az ÁFÉSZ-ek felvásárlótelepei valamint a MAVAD kirendeltsége: Józsefvárosi pu., XIII. kapu.
Felvilágosítás: valamennyi ÁFÉSZ-nél és a MAVAD áruforgalmi osztályán Budapesten, a 319-019-es telefonszámon.

FIÚK! LÁNYOK!

Egyt

Gyertek az Egyt Gyógyszervegyészeti Gyárba szakmát tanulni! Korszerűen felszerelt tanlaboratóriumunkban és üzemeinkben jól elsajátíthatjátok a **vegyianyag-gyártó, hegesztő, csőszerelő, ács-állványozó, lakatos, gáz- és vízvezeték-szerelő, kőműves, esztergályos, villanyszerelő, és szobafestő-mázoló szakmákat.**
A képzés ideje: a hegesztő szakmában két év, a többi szakmában három év.
Fiúknak Budapesten kollégiumot biztosítunk!
Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt szerezhettek a 4 éves képzési idejű vegyianyag-gyártó és a vegyészanalitikus szakmában.
GONDTALAN TANULÁSHOZ A VÁLLALAT SEGÍTSÉGET NYÚJT: tanulmányi eredménytől függően **TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ — NYERESÉGRÉSZESEDÉS — EBÉD,** védőruha, védőétel, a törzsgárdatagság elismerésekor a teljes tanulóidőt beszámítjuk. ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG: a vállalat balatoni üdülőiben és vízi sporttelepein.

SPORTOLÁSI LEHETŐSÉG SPORTSZAKOSZTÁLYAINKBAN:
labdarúgás, kosárlabda, turisztika, sporthorgászat.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN
Jó kereseti lehetőség! Szabad szombat! Továbbtanulás!
Pályakezdőinket 5 évi **BEILLESZKEDÉSI PROGRAMMAL** segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.
A két- és hároméves képzési idejű szakmákban munka mellett esti vagy levelező tagozaton teheted le az érettségi vizsgát, majd a technikusminősítő vizsgát.
Támogatjuk főiskolai és egyetemi továbbtanulásodat is.
Személyesen, telefonon vagy levél útján történő jelentkezésedet előjegyzésbe vesszük.
Jelentkezési határidő: 1980. április 30.

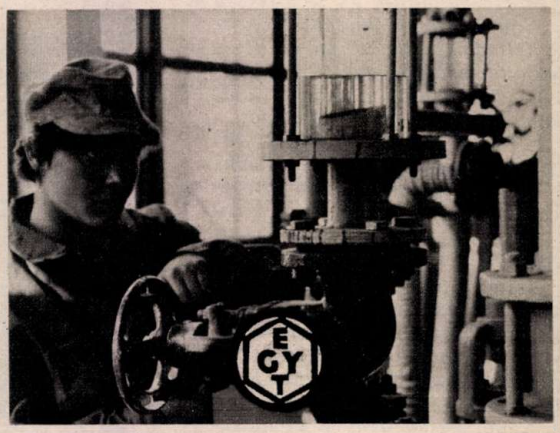

Címünk:

Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár
Oktatási Osztály
Budapest,
X., Keresztúri u. 30—38.
Telefonszámunk: 836-702

Levélcímünk: Budapest, Pf. 100. 1475
A gyár budapesti központját a 67-es autóbusszal közelítheted meg a METRÓ Örs vezér téri végállomásától.

MÁTYÁS KIRÁLY A KÖNYVESHÁZBAN

Siessünk, siessünk a könyvtárba, hogy még az a kis kicsiny idő, ami közbe esik a tanácsig, az se vesszen kárba. Egy bizonyos hadászati kérdésnek kell addig még utána nézni...

Magában, minden egyébből kikapcsolódva, szöszmötöl a király kedvenc gondolataival... S lapozgat... Ilyenkor még a könyvtárosok is lábujjhegyen surrannak át, senki semmiféle üggyel nem meri őt pihenésében megzavarni.

De kattan az ajtó az elmerült csendben — s beállít az öreg Rozgonyi Ozsvát. Kedves, rendes, vén, régi, volt Hunyadi-vitéz, és még ma is atyai jó barát; visszahozott valamit. A könyvtár ugyan elsősorban királyi magánhasználatra szolgál, de vannak, akik engedéllyel bejárnak olvasni vagy kölcsönözni. E kiválasztottak közé tartozik Rozgonyi.

— Látom, öreg, az egészséged jól szolgál — lép oda hozzá Mátyás király, és megszorongatja a vén reszketeg kezét.

— Én már, uram, inkább elbibelődök a betűkkel. Hadba már az ilyen mihaszna vén nem való...

— Jól van, öreg, ha úgyis bejárogatsz a könyvesházba, javasolnék én neked mindjárt valamit. Ráértedben majd elmondhatnál ezeknek a tudós írnokoknak egyet-mást, amit atyám körül tapasztaltál.

— Ezer örömmel, felség. Köszönöm a kitüntetést — feleli az aggastyán örvendező, rezgő hangján. — Mostanában már úgyis abból élek, amit magamnak a múltból felidézek. Nem élet már az enyém.

— Na, jer, menjünk át. Legalább megismered a deákokat is.

Belekarol, aztán együtt csoszognak, lépegetnek át a Corvina-ház (korvina-ház) hatablakos helyiségén. Négyszög alakú, boltos, világos terem; ékbe futó ablakaival a Dunára néz.

Körül, a falak mentén, mindenütt faragott állványok; ott sorakoznak száz- és százszámra a kincseket érő királyi könyvek.

— Hát bizony, öröm itt lenni, felség... Oly ragyogó és tiszta minden.

Megállnak, és az öreg tétova karral körülmutat az ékesen faragott polcokra. Erősek, a faszobrászat mesterművei azok. Méltó keretül szolgálnak a rajtuk egymásra fektetett könyvekhez.

— Művészi bekötésű, préselt bőr arannyal: igazi könyvremeklés ez mind — dicsekszik a nyomukban settenkedő könyvtáros, félrehúzva egyik polcon a függönyt.

Csakugyan vörös, zöld és kék selyem- vagy bársonyfödélbe van burkolva a Corvinák egy része: az efféléket itt, talján és francia könyvművesek készítették; de a bőrkötésűek még azoknál is értékesebbek: ezek pedig már egytől egyig Budán, magyar mesterek műhelyeiben látták meg a világot. Barna, sötétvörös vagy fekete kecskebőrbe öltöztetve, hazai előállítású mind. Szinte jólesik érintenie a kéznek, oly igazi bőripari remeklés még a bordázat is rajtuk. De mindegy az, hogy selyem-e vagy bőr: a Corvinák sarkai, egyaránt nem mindennapi ötvösművészettel aranyozottak és veretes ezüstcsattal záródnak (ezek is magyar kezek munkái, a külső várbeli Ötvös utcából). S újszerűek, rézkarikákon gurulók a függönyök, melyek az állványokat takarják, hogy megvédjék a portól a Corvina-kódexek drága és szép, smaragddal, rubinttal és gyönggyel hímzett tábláit.

— Jó-e itt, öreg?

— Bizony, szebb itt, jobb itt, mint a hadban volt, felség.

— Itt lehet jól kipihenni a hadviselés fáradalmait.

— De nagy kincs fekhetik itt, ebben a nagy könyvesházban!

— Nagynak nagy. Pedig ez csak a kezdet: mert még bővíteni akarjuk az egészet. Tudós embereimet szétküldöztem erre-arra, hogy nézzenek körül jobban a világban. Minden valamirevaló királyi vagy hercegi udvarnál van szép könyvtár is, de én azt akarom, hogy az enyém legyen a legszebb, legnagyobb könyvesház Európában.

— Hát biz, úgy illik Hollós Mátyáshoz... De nem kerül az igen sokba a nemes nemzetnek?

— Húszezer aranyforintot áldoztam rá a múlt évben is... Ebben már benne van minden: munka, anyag, előállítás, beszerzés. Ez ugyan a soknál is több, de azért ne mondd, hogy több a soknál, mert ennyi pénz csak a rézeladásból is kitelik: s megéri, kell a tudomány, kevés a tanító még mindig az országban. S látod, még egyetemem sincs. A Zsigmondé csődöt mondott Óbudán. De majd lesz: ebből nő itt ki... Így legalább majd jobban ránk néz a világ — ami csak hasznára válhatik a nemes nemzetnek.

Jankovich Ferenc

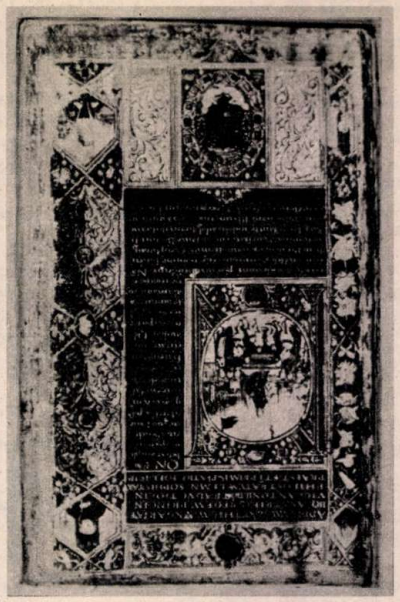

A KÖNYV ÚTJA HAZÁNKBAN

Honfoglaló őseink ismerték a betűvetést. Messzi útjukról hozták az új hazába a magyar rovásírást. Érdekessége, hogy az ékírás egyik késői változatának tartják a kutatók. Rovásírásunk legtovább a székelységnél maradt fenn. Vagy négyszáz éve még használták. Jeleit rendszerint négyszögletűre faragott botra rótták, jobbról balra haladva.

A magyar könyv története azonban csak az országalapító István király uralkodásával kezdődik. Az első kódexeket hittérítő papok hozták az országba, de hamarosan a hazai kolostorokban is készülnek könyvek. A magyar királyság első századából 204 kódexünkről tudunk, ami ebben a korban nem kevés. Nemzeti királyaink pártolták a könyvmásolást.

Kálmánt (1068–1116) „könyves" melléknévvel emlegették kortársai.

Nagy Lajos 1370 táján kislánya részére készíttette a magyarok történetéről szóló Képes Krónikát. Joggal tartják a legszebb kódexünknek.

Uralkodóink közül a legnagyobb könyvgyűjtő Mátyás király volt. Könyvtára, a Corvina (korvina), abban a korban a világ leghíresebb gyűjteménye. Köteteinek számát a tudósok ma 2500-ra becsülik...

A könyvmásolók alig győzték a munkát, hiába alakult egyre több világi másolóműhely, ahol hivatásos mesterek körmölték a kéziratokat. Színre lépett a könyvkiadó és -kereskedő. Ám ez sem segített a bajon. A tudósok gyakran bosszankodtak a másolási hibák miatt, vagy mert a szá mukra éppen legfontosabb munkákat nem tudták megszerezni. A polgárok és diákok drágállották a kézzel írt könyveket. Ki kellett találni valamit!

Hess (Hessz) András 1472 tavaszán érkezett Budára. Pártfogója (Mátyás király) nem sajnálta a pénzt, de a sürgető szót se mérte szűken. Alig egy éve élt Budán a mester, amikor elkészítette az első Magyarországon nyomtatott könyvet, a latin nyelvű Budai Krónikát. Hess András rövid ideig élt nálunk. Nyugtalan ember lehetett. Olyan, aki szívesen fog szerszámot, de sosem dobja el végleg a vándorbotot. Távozása után hatvan évig nem volt hazánkban nyomda. Ha volt – eltűnt még az emléke is.

Az első magyar nyelvű könyv 1533-ban, külföldön jelent meg. De ekkor már Magyarország nagy részén török az úr, a szó pedig a fegyvereké.

Megay László

Az új tanterv szerint már a harmadikosok is megismerkedhetnek a magyar történelemmel. Tankönyvükbe viszont még nem kerültek bele a megfelelő olvasmányok. Mi segítünk: a szerkesztőség, meg te, akinek van harmadikos testvére, barátja, szomszédja, kisdobos őrse. Add át neki rendszeresen a Kis történelem címszó alatt megjelenő írásokat. Kérésünk – úttörő- megbízatás.

Kis történelem

AZ ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT RÉSZLETKÖNYVSZOLGÁLATA AJÁNLJA

FIÚK–LÁNYOK KÖNYVESPOLCÁRA

..... pld. Ablak–Zsiráf képes gyermeklexikon 56,– Ft
..... pld. Fiúk–Lányok könyve ..... 32,– Ft
..... pld. Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese ..... 42,– Ft
..... pld. Juhász Ferenc: Csikóellés. Versek ... 16,– Ft
..... pld. Mesevonat. Antológia ..... 29,– Ft
..... pld. Napraforgó. Válogatás a Gyermekrádió műsorából ..... 31,– Ft
..... pld. Petőfi Sándor: János vitéz. Würtz Ádám rajzaival ..... 23,– Ft
..... pld. Urai Erika–Boglár Lajos: Hogyan laknak? ..... 36,– Ft
..... pld. **Hosszú Toll:** A Sós-sziklák völgye Egy indián törzs viszontagságai Delfin könyvek sorozat ..... 22,– Ft
..... pld. **Gárdonyi Géza:** Egri csillagok ..... 36,– Ft
..... pld. **Molnár Ferenc:** A Pál utcai fiúk ..... 16,– Ft
..... pld. **Szombathy Viktor:** Regényes erdő. Delfin könyvek sorozat ..... 15,– Ft
..... pld. **Takács Ferenc:** Ép testben ..... 16,– Ft
..... pld. **Tatay Sándor:** Puskák és galambok 11,– Ft
..... pld. **Gerencsér Miklós:** Így élt Táncsics Mihály ..... 14,– Ft
..... pld. **Kiss Tamás:** Így élt Móricz Zsigmond 16,– Ft
..... pld. **Levendel Júlia:** Így élt Karinthy Frigyes ..... 15,– Ft
..... pld. **Marija Prilezsajeva:** Lenin élete ..... 36,– Ft
..... pld. **Tüskés Tibor:** Így élt Zrínyi Miklós 19,– Ft
..... pld. **Erdődy János:** Bocskorosok hadinépe A nagy európai parasztháborúk Képes Történelem sorozat ..... 33,– Ft
..... pld. **Randé Jenő:** A gépek forradalma Az ipari forradalom története Képes Történelem sorozat ..... 33,– Ft
..... pld. **Varga Domonkos:** Ős napkelet Az írott történelem kezdetei Képes Történelem sorozat ..... 33,– Ft

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvéttel szállítunk, magánszemélyeknek 200,– Ft felett portómentesen; 400,– Ft felett 4 havi részletfizetési kedvezményt adunk, a 3%-os kezelési költséget és a portót felszámítjuk.

Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezési sorrendben teljesítjük.

Címünk:
ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT
Részletkönyvszolgálata
1138 Budapest, Szekszárdi u. 25.
Telefon: 403-728

MEGRENDELÉS

A megrendelő olvasható aláírása: .....
Pontos címe: .....
Részletfizetésnél:
Anyja neve: .....
Születési helye, ideje: .....
Személyi ig. száma: .....

NYOLCADIKOSOK!

Pályaválasztásotokhoz figyelmetekbe ajánljuk, hogy a CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR jó lehetőséget kínál a szakma tanulásához. Fiúk jelentkezését várjuk vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), lakatos, hegesztő, villanyszerelő, esztergályos, csőhálózatszerelő szakmunkástanulónak. Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

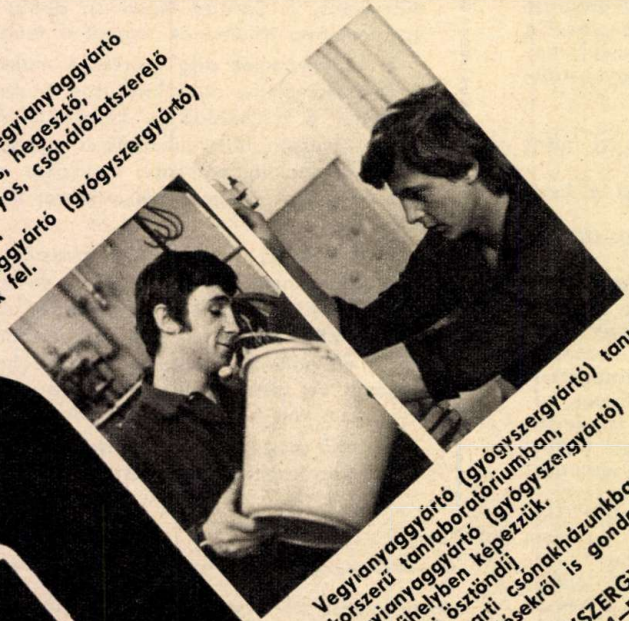

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulóinkat korszerű tanlaboratóriumban, vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanműhelyben képezzük. Vállalati ösztöndíj. A római-parti csónakházunkban sportfelszerelésekről is gondoskodunk.

Címünk: CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR Budapest IV., Tó u. 1–5. oktatási osztály. Telefon: 690-900/531-es mellék és CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG Budapest XXII., (Nagytétény), Bányaléc u. 2. személyzeti osztály. Postafiók 110. ásbeli jelentkezés: 1325 Budapest,

SIETNI KELL!

Most már kevés az idő, pár nap múlva el kell küldeni a jelentkezési lapot. Sürgősen döntened kell, hogy a sok-sok szakma közül melyiket választod. Tudom, ez nem könnyű feladat, egyedül nehéz választani.

Még nem késő! Keresd fel Farkas Istvánt, a BKV pályaválasztási tanácsadóját, naponta 7—18 óráig szívesen segít a tudásodnak, képességeidnek megfelelő szakma kiválasztásában.

Az idő hamar elszáll, döntened kell, hogy melyik pályát választod... Jöjj, segítsd a Budapesti Közlekedési Vállalat munkáját.

Várjuk jelentkezésed a következő szakmákra: **közúti villamosjármű-szerelő, vasútijármű-szerelő, épületvillamossági szerelő, villamoshálózat-szerelő, központifűtés-szerelő, anyagmozgatógép-szerelő, felvonószerelő, villamosgépszerelő, erősáramú berendezés szerelő, esztergályos, géplakatos, karosszérialakatos, vas- és fémszerkezeti lakatos, kőműves, ácsállványozó, vasbetonkészítő.**

Vidéki fiatalok jelentkezését is elfogadjuk, töltsétek ki az adatlapot és küldjétek el a következő címre:

BKV szakmunkásképző osztály

1115 Budapest, Bartók Béla út 133.

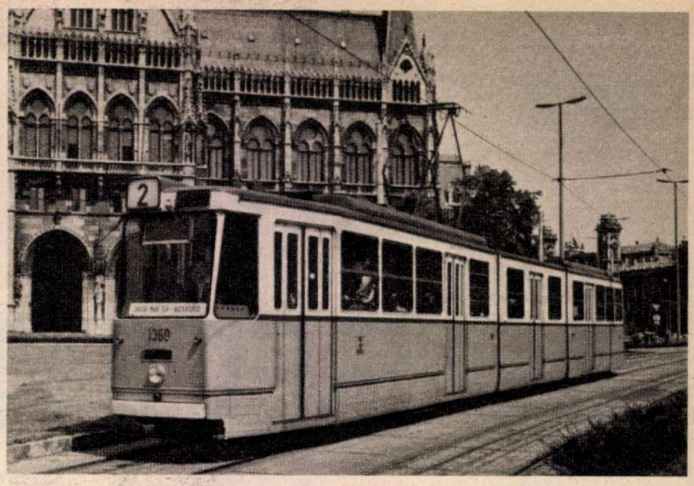

Kivágandó!

.....

ADATLAP

Név: ..... szül. hely: .....

Év ..... hó ..... nap .....

Édesanya leánykori neve: ..... Elsősorban kért szakma:

másodsorban kért szakma: ..... kollégiumi igény:

lakcím, ir. szám: ..... kitöltés ideje: .....

Kérem a Budapesti Közlekedési Vállalatot, hogy gyermekem képzését vállalja.

szülő aláírás: .....

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?

A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt FONÓ szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházatiipari gépkezelő szakmára.

Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**

Figyelmedbe ajánljuk a következőket:

PFV. ÚJPESTI CÉRNAGYÁR

személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Váci út 91. 1044

- **A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350—560,— Ft.**
- **Az ösztöndíj: 500,— Ft.**
- **Ingyenes kollégiumi elhelyezés (lakás és háromszori étkezés!);**
- **tankönyvek, tanszerek;**
- **munkaköpeny, iskolaköpeny;**
- **diákbérlet;**
- **hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.**

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk.

Korszerű, új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.

Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

"SISU"

SEGÍTHET

OLIMPIÁRA KÉSZÜL A VILÁG (5.)

A rúdugró Kalliomäki, a montreali olimpia ezüstérmese már többször túljutott az 550 centiméteren

Leginkább a következő finn neveket ismerik világszerte: *Urho Kekkonen, Jean Sibelius, Alvar Aalto, Paavo Nurmi és Lasse Viren.* Hogy a politikus, a zenész és az építész a legismertebbek között szerepel, az szinte természetes. Az viszont rendkívüli és tiszteletre méltó, hogy a két finn csodafutónak sikerült káprázatos eredményeivel felküzdenie magát erre a rangos listára.

Nem volt könnyű dolguk.

*

1912-ben a stockholmi olimpián egy szaporaléptű, szinte gépszerű mozgású finn versenyző: *Hannes Kolehmainen* ejtette ámulatba a sportvilágot. Három számban: 5000 m-es síkfutásban, 10 000 m-en és 8000 m-es mezei futásban szerezte meg az aranyérmet.

Ő volt az első, de Nurmi volt a legnagyobb.

Az 1920-as antwerpeni olimpián tette le a névjegyét: a 23 éves futó 5000 m-en még a második helyre szorult. De 10 000 m-en már visszavágott a francia *Guillemotnak*, és biztosan győzött a mezei futásban is. 1924-ben Párizsban öt olimpiai bajnokságot nyert. Még 1928-ban Amszterdamban is tellett egy aranyéremre az erejéből. Tökéletes megtestesítője volt a finn embernek: csendes, visszahúzódó, egy kicsit mogorva. Nagyon tudott küzdeni és hihetetlenül kitartó volt. Erre csak egyetlen példa: 1925-ben egy versenykörúton vett részt az Egyesült Államokban. Száznegyven nap alatt ötvenszer állt rajthoz és negyvenszer javította meg a világcsúcsot.

Nurmi és társai világsikerei valósággal lázbahozták a finneket. Ekkortájt minden sportsiker örömmámort, minden sportkudarc valóságos nemzeti gyászt okozott az „ezer tó országában". A fiatal finn nemzetnek a sport adta meg az első bizonyítási lehetőségeket. És ezért tettek meg mindent a minél eredményesebb szereplésért.

Viren ismét a finnek fő olimpiai reménysége

A hazánknál több mint háromszor nagyobb területű, de alig fele lélekszámú Finnország sportolói nagyon készülnek a moszkvai olimpiára, sporthírnevük öregbítésére. Mert, hogy Nurmi és utódai komoly szerepet játszottak a világ sportéletében, arról bárki meggyőződhet, ha csak egy pillantást vet a nemzetek olimpiai örökrangsorának éremtáblázatára. Az alábbi tiszteletet parancsoló számokat láthatja ott.

	arany	ezüst	bronz
8. Magyaro.	105	93	113
9. Finno.	91	72	98

Vagyis északi rokonaink, ha nem is szorosan, de ott vannak a nyomunkban, sőt az is elképzelhető, hogy Moszkvában megszerzik századik aranyérmüket.

*

A müncheni olimpia 10 000 m-es futószámának döntője szinte felejthetetlen volt. A verseny közben elesö Viren szánalmat keltett. De aztán csoda történt! Sem azelőtt, sem azóta nem láthattunk még olyat, hogy egy ilyen balszerencsés epizód után valaki úgy összeszedje magát, olyan fanatikus hittel, akarással dolgozza le tetemes hátrányát, zárkózzon fel az élbolyhoz és nyerjen meg egy versenyt, egy olimpiai döntőt, mint a finn hosszútávfutás aranykorát idéző myrskyläi rendőr. Attól kezdve — bárhol állt rajthoz — nőtt a szurkolótábora. Személy szerint örültem montreali duplázásának, de annak még jobban, hogy

Markku Tuokko előkelő helyen áll a diszkoszvetők tavalyi világranglistáján

A legendás hírű Paavo Nurmi 1952-ben a helsinki stadion bejáratánál

nemrégen meglátogathattam otthonában. Hosszantartó sérülése meglehetősen bágyadttá tette. Csak akkor engedett fel némileg szűkszavúsága, amikor a legközelebbi olimpia, Moszkva került szóba.

— *Biztos, hogy elindulok.*

Nagy taktikus. Nem, nem mondta, de aki csak egyszer is látta, biztos benne, hogy ez a fanatikus finn Moszkvában is mindent elkövet az újabb arany — vagy aranyak? — megszerzéséért.

Pertti Ukkola kötöttfogású birkózó az 57 kg-ban az olimpiai bajnoki cím védője

Paavo Palokangas sportpisztolylövő aranyéremre pályázik az olimpián

*

Az elmúlt öt évben négy alkalommal látogattam el Finnországba. Voltam Vierumäkiben, Solvallában, a leghíresebb finn edzőtáborokban. Találkoztam finn kollégákkal, sokat latolgattuk együtt olimpiai esélyeinket. Bár mostanában ritkán hallat magáról, Viren a fő reménység. No, meg a gerelyhajítók: a *Sinersaari—Puranen—Utrainen—Härkönen* négyes, a gyalogló *Salonen*, a rúdugró *Kalliomäki*, a súlylökő *Stahlberg*, a diszkoszvető *Tuokkó*. És még nem beszéltünk a birkózó *Ukkoláról*, a lövészekről, az ökölvívó *Uusivirtaról* vagy *Pertti Karpinnenről*, aki evezésben nemcsak Montrealban, hanem tavaly a bledi VB-n is első lett.

— *Montrealban tizenhárom sportágban indítottunk versenyzőket* — mondta *Peter Talberg*, a Finn Olimpiai Bizottság tagja. — *Moszkvában, kihasználva a szovjet főváros közelségét, a csapat-sportágak kivételével szinte valamennyi számban indítani szeretnénk sportolóinkat. Az előjelek kedvezőek. Nagyon bízom abban, hogy a müncheni 57 és a montreali 56 pontnál mindenképpen többet szerzünk. Egy kis szerencsével még az is megtörténhet, hogy Moszkvában szerezzük meg századik aranyérmünket. Merész elképzelés, elismerem, de bízom a finn sisuban.*

*

Sisu. Furcsa finn szó ez. Lefordítani szinte lehetetlen. Mert ötvöződik benne a kitartás, az állhatatosság, a tántoríthatatlanság, a konokság és az a belső tűz, amely eddig is hozzájárult Nurmi és társai sportsikereihez, a finn nemzet testnevelés-kultúrájának növeléséhez.

H. G.

TÖPRENGŐ

A 9. SZÁM MEGFEJTÉSEI

KERESZTREJTVÉNY: Bodrog, Tápió, Galga, Marcal, Tarna, Berettyó, Kőrös, Iza. **Hat alakzat:** B és D. **Indulj el:** Leonardó da Vinci. Április 4—10. Hirdető, — kiállítási- és hajóposta bélyegző. **Betűrejtvény:** Kemenesalja. **Keresd meg:** E—4, A—3, C—2, F—1, D—5, B—6. **Alakítsd ki:** AF, FH, HE, EC, CG, GD, DB, BI. **A 75 kis négyzet:** M—1, B—4. **Betűrejtvény:** Körmend. BETŰOSZLOP: Messze még a határ? Minden perc egy halál!

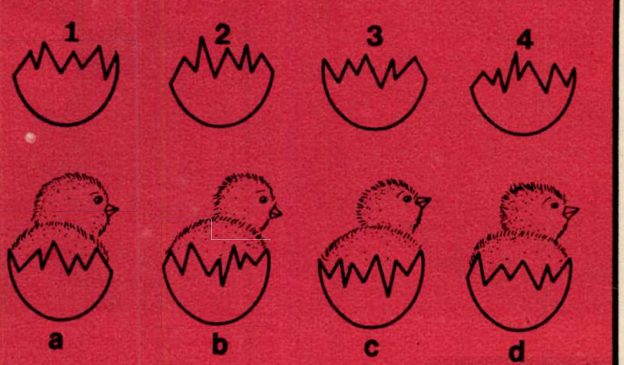

A BETŰVEL JELZETT tojáshéjakhoz melyik csibék tartoznak?

KEDVENCEK

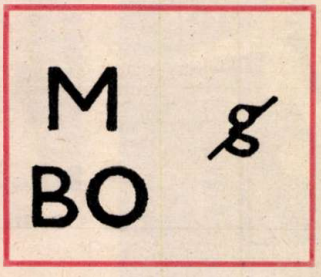

A NÉGY NYUSZI közül három egyforma. Melyik a negyedik?

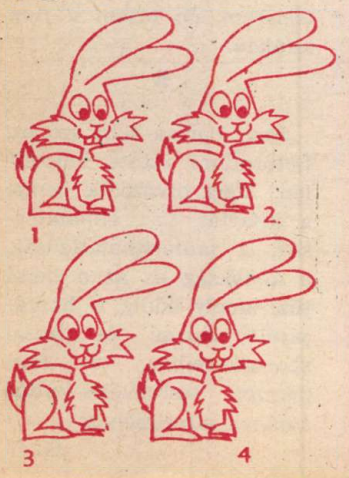

NYERTESEK

A 8. szám rejtvényeinek megfejtéséért könyvutalványt kapnak: Lauf Mária, ifj. Szakál Tibor, Budapest; Balog Bernadett, Jászberény; Bándoli Tamás, Vép; Berki Ildikó, Nyúl; Fodor Margit, Kecskemét; Hajdú Éva és Gabriella, Mezőkövesd; Horváth Katalin, Sopron; Juhász Sára, Debrecen; Kovács József, Ravazd; Kurali Mária, Letkés; Leszník Judit, Szombathely; Matók György, Portelek; Menyhárt Mária, Nagyigmánd; Petró István, Tápiógyörgye; Piszár Tamás, Alsópetény; Richter Miklós, Nagyveleg; Szabó Anikó, Püspökladány; Tóbik Viktória, Salgótarján; Tóth János, Abádszalók.

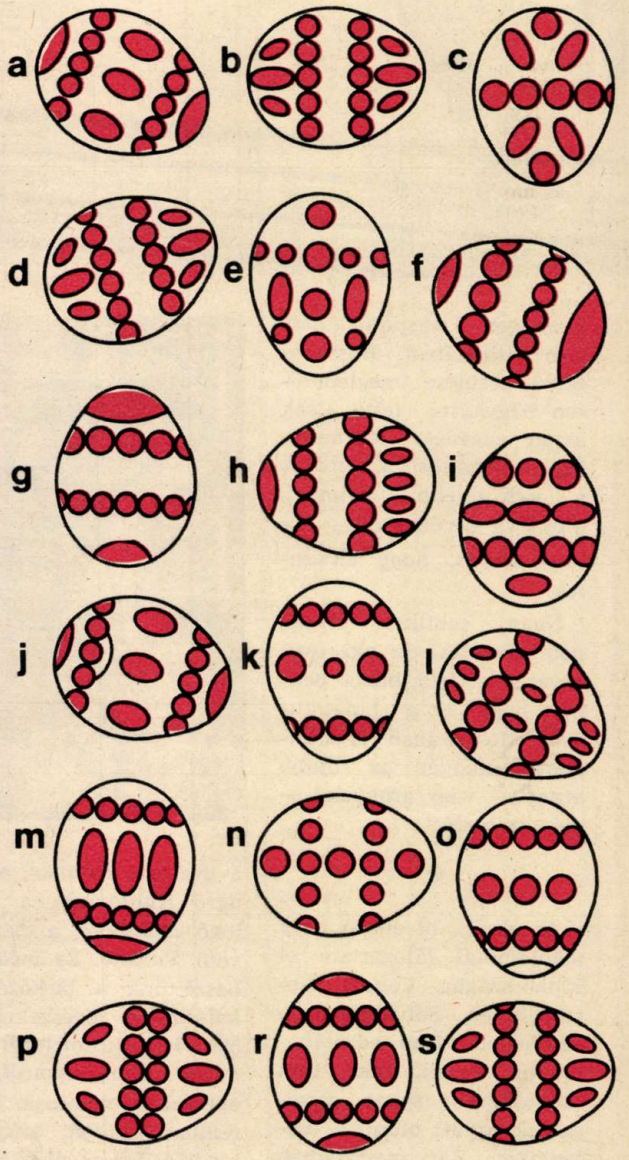

A 18 HÚSVÉTI tojás között két egyforma van. Melyek ezek?

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: április 15.

HÁROMBÓL – EGY A JÓ

Hogyan nevezték régen — hazánk egyes vidékein — húsvét másnapját?
1. Vízbehányó hétfő
x. Tojásos hétfő
2. Bárányos hétfő

Az anilinfestékek mellett ma is sok helyen még növényi festékkel (festőnövényekkel) pirosítják a húsvéti piros tojást. Melyikkel?
1. Szárított pipacsvirág
x. Bíborhere
2. Vöröshagymahéj

Farsang után hány hét múlva köszönt ránk húsvét napja?
1. Nyolc hét múlva
x. Hét hét múlva
2. Négy hét múlva

A naptárban a tavaszi napéjegyenlőséget (március 21-ét) követő ..... utáni vasárnap találjuk meg húsvétot. Vajon mit kell a pontok helyére írni?
1. Napfogyatkozás
x. Újhold
2. Holdtölte

Melyik a szokás szerinti jellegzetes húsvéti étel?
1. A főtt sonka
x. A rántott hal
2. A sült pulyka

Melyik almafajtát illetik a „húsvéti" jelzővel?
1. Jonatán
x. Rozmaring
2. Starking

Ki írta a kiegyezést elindító, úgynevezett „húsvéti" cikket (húsvét napján jelent meg — 1865-ben — a Pesti Naplóban)?
1. gróf Andrássy Gyula
x. Deák Ferenc
2. Jókai Mór

Ki írta a „Húsvét előtt" című költeményt (amely 1916-ban jelent meg, és a költő a nagy háború végét, a békét áhítozta benne)?
1. Babits Mihály
x. Ady Endre
2. Tóth Árpád

Hol van a Húsvét-sziget?
1. Atlanti-óceán
x. Csendes-óceán
2. Indiai-óceán

Ki fedezte fel 1722-ben a Húsvét-szigetet?
1. Roggeveen, holland utazó
x. Kolumbusz Kristóf
2. Vasco de Gama

Miről nevezetes a Húsvét-sziget?
1. Vulkanikus hegyeiről
x. Vulkáni tufából faragott kőfiguráiról
2. Gazdag állatvilágáról

1. Miért a nyúl hozza a húsvéti piros tojást?
1. Szent állatnak tartották régen
x. Régi népmesei motívum volt
2. Tévedésből (a gyöngytyúk német nevét nyúlnak értelmezték elődeink)

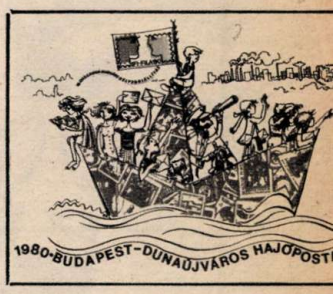

MIT GONDOLSZ, hány fiatal tagja van a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetségének? **a) 20 000, b) 30 000, c) 40 000.**

*

Az alábbi operák, balettek, zeneművek szerzőit kell kitalálnod. A helyes válaszok kezdőbetűit összeolvasva egy nagy magyar zeneszerző nevét kapod megfejtésül. 1. D-moll toccata és fúga. 2. Bahcsiszeráji szökőkút. 3. Sevillai borbély. 4. Zorba tánca. 5. Orpheus az alvilágban. 6. Székelyfonó.

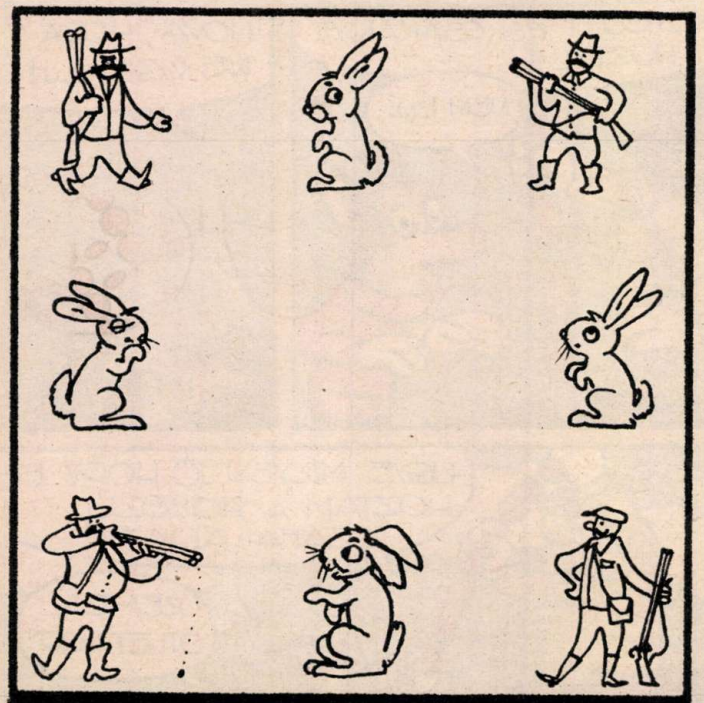

OSZD NÉGY egyenlő nagyságú területre a „vadászterepet", de úgy, hogy mindegyikbe egy vadász és egy nyúl kerüljön.

BETŰREJTVÉNYEK

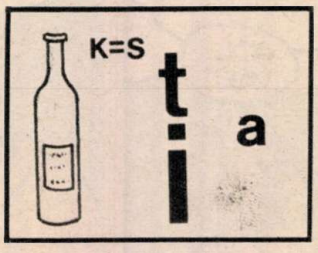

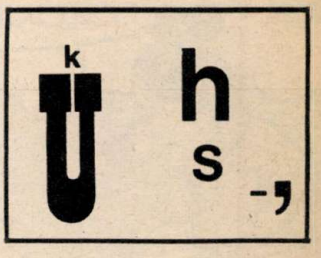

SAKK

Mai feladványunk szerzője, Szöghy József sakkfeladványmester most 70 éves. Szeretettel köszöntjük s további sikereket kívánunk neki!

Matt két (2) lépésben

Megfejtésül csak a kulcslépés (világos első lépése) küldendő be „SAKK" jelzéssel a Pajtás szerkesztősége címére.

A február 14-i számban közölt hadállással kapcsolatos kérdésre a helyes válasz: Aljechin azonnal kihasználta ellenfele hibáját és 1. Fg2:e4†-et lépte. Ezzel gyalogot nyert, mert a futó tisztvesztés miatt nem üthető: 1. —, Fd5:e4 esetén ugyanis 2. g3—g4† következne s most 2. —, Kf5—f4-re 3. Hc5—e6 matt volna a válasz!

A helyes megoldást beküldők közül könyvutalványt nyertek: Dömötör Ottília (Zalaegerszeg) és Szilágyi István (Szentes).

F. Á.

A HEGYITÚRA

PLACID
ÉS
MUZO
REMÉLEM HOGY NEM FELEJTETTÉL SEMMIT SEM OTTHON?
NE AGGÓDJ!
NEM FÁRADTÁL MÉG EL?
DEHOGY!
SIETEK A CSÚCSRA MERT SZÖRNYEN MEGÉHEZTEM
ÖRÖKKÉ AZ EVÉSEN JÁR AZ ESZED!
EGY LÉPÉST SE TOVÁBB! ESZÜNK.
JÓL VAN!
TE..! KÖTELET ÉS CSÁKÁNYT HOZTÁL?
NEM ÉN!.
HOVÁ, HOVÁ? NE UGRÁLJ!
TYÚ! HOGYAN HÚZZALAK FEL?
UGYE MILYEN JÓ, HOGY EL-HOZTAM A HOSSZÚ SZAFALÁDÉT?!
REMEK ÖTLET VOLT!